

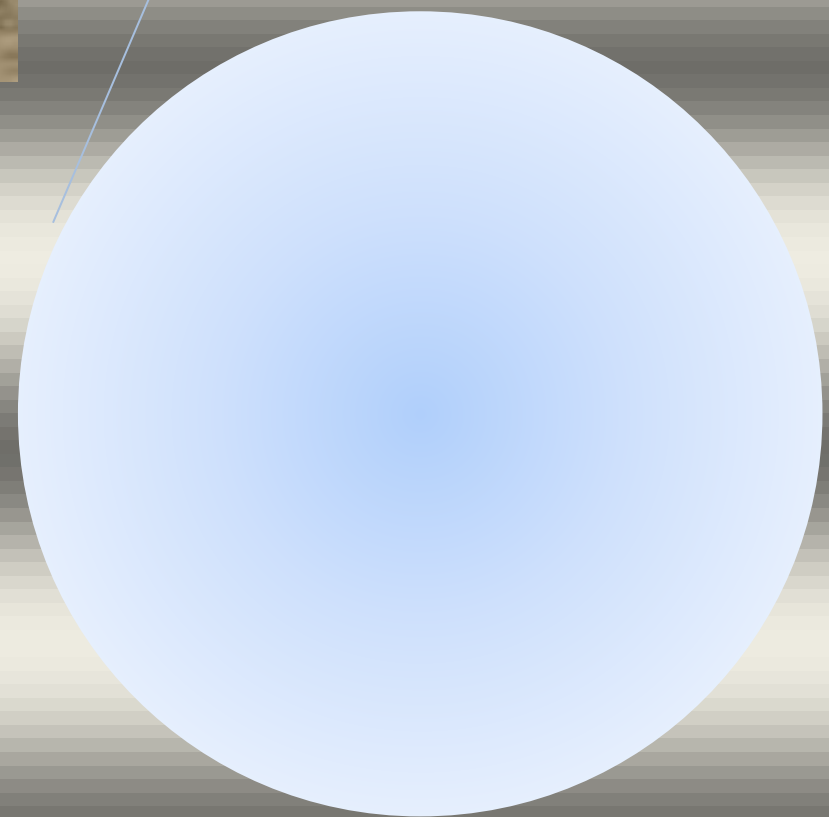
ГРЕХОВЕ

НОВЕЛА

© Мария Бъчварова-Чебуракова - автор, 2010

Всички права запазени

РС
София 2010

Мария Бъчварова-Чебуракова

ГРЕХОВЕ

ИЗХЛУЗВАШ СЕ ОТ ТОПЛАТА БЪРЛОГА И КАТО УДАВНИК ПОЕМАШ ПЪРВАТА ГЛЪТКА ВЪЗДУХ. ТЯ ТЕ ЗАДУШАВА И ТИ ИЗВРЯКВАШ С ПЪЛНО ГЪРЛО, ЗА ДА НАПЪЛНИШ МЕХА С ОТРОВАТА , ЖИВОТВОРНАТА , НА ТВОЕТО ВРЕМЕ. И ТОВА Е МИГЪТ НА РАЖДАНЕТО ТИ, ЕДИНСТВЕНОТО И НЕПОВТОРИМОТО. А НЯКОЙ ДА ТЕ Е ПИТАЛ ДАЛИ СИ ИСКАЛ ДА СЕ РОДИШ? ТОВА ГО РЕШАВАТ ДРУГИ ВМЕСТО ТЕБ, ИЗРИТВАТ ТЕ В ЖИВОТА, КОЙТО НЕ ЩЕШ ЛИ СЕ ОКАЗВА ЦВЕТУЩИЯ ВРЪХ В ЛЕТОБРОЕНЕТО ТИ, ВОНЯЩ ОТ МОЩ И БЛАГОДАТ ИЛИ ПРОСТО МИГНОВЕНИЕ НА ВСЕЛЕНАТА РАЗСТРАЛО СЕ ТИХО И СПОКОЙНО ВЪВ ВЕЧНОСТТА. И ТИ ПРЪКВАШ НА БЯЛ СВЯТ, ТОЧНО СЕГА. ТОВА, АКО НЕ Е КЪСМЕТ, ЗДРАВЕ МУ КАЖИ. ПОСЛЕ НЯКОЙ ІВСЕ НЕЩО РЕШАВА ВМЕСТО ТЕБ, А ТИ СЕ ГЪРЧИШ И СЕ ПИТАШ ЗАЩО ВЪОБЩЕ Е ТРЯБВАЛО ДА СЕ РОДИШ? КОМУ Е БИЛ НУЖЕН ТВОЯ СКЪПОЦЕНЕН ЖИВОТ, ЧИИ ГРЕХОВЕ ИЗПЛАЩАШ? А ТВОЯТ ГРЯХ Е САМО ЕДИН, МАЙ ТОЗИ ЧЕ СИ СЕ РОДИЛ.

АВТОРЪТ

ФИДЕЛИЯ

Вратата се отвори и в болничната стая нахлу кълбо от бели престилки. Фиделия отпусната и безжизнена отвори очи.

-Докторе, детето ми... ! - издума тя и сякаш силите и свършваха .

Линейката на Бърза помощ я отведе изтощена и слаба сякаш идваше от отвъдното. Калин остана на стълбището. Гласът му раздиращ, цепеше въздуха с единствения спасителен вик: мамоооо... . Някой го изтръгна от ръцете ѝ, а нея отведоха , но онова безпомощно “мамооо...” сега все по-силно биеше по стените на болничната стая.

-Чакай ме... миличък ще се върна... мама ще се върне... не плачи... !

Слаба и изсмукана от проклетата болест, Фиделия протягаше ръка сякаш да го погали, но вместо пухкавото лице на Калин опираше в желязото на болничното легло.

-Мъничкият ми... .

Калин беше единственото нещо което тя имаше. Фиделия го роди в мъки и унижения, но беше се заклела, че ще му даде всичко, което на нея ѝ бяха отнели, ще го качи в златна колесница и ще му даде цялото щастие на земята, да граби от него с пълни шепи до насита. Щеше да си го отгледа сам самичка. Но тази проклетница съдбата беше отредила друго.

Споменът за детството ѝ винаги я разтрисаше и колкото да се мъчеше да го прогони, толкова той ѝ се натрапваше, сякаш се бе впил в нея като кърлеж. Горчилката в устата ѝ никога не изчезна. При мисълта за съдбата на Калин сега този спомен, повече от

всякога я ужасяваше. Пред очите ѝ се редяха една след друга онези дебели и кресливи лелки. Шамарите им се стоварваха където им падне, за щяло и нещяло, а те разплакани и сополиви се криеха в уплаха. В банята влизаха под строй и едва се задържаха пред струята на маркуча, който жулеше детските им измършавели телца. Понякога ги спретваха и тогава се знаеше, че ще ги оглеждат, а те ще се молят и ще протягат ръчички:

-... лельо вземи ме... !

-... леличко моля те виж ме... !

-Не тази, вземи мене!

-Лельо, от Америка ли си? Вземи ме леличко!

-Това ще е единствената им надежда за спасение, също като бягство от една черна дупка в която са ги захвърлили и те се мъчеха да пролазят на повърхността, но за кой ли път пак не успяваха.

Спасяването не се случваше или ако се случваше на някой, то оставаше незабелязано. Крещяха, скубеха си косите, кой знае защо. Всички бяха гладни . И водата им даже беше ускъдна, за да не се напикават.

Пред сиропиталището спираше камион, голям камион. Тогава целият персонал от лелки се втурваше и пълнеше торбите си с бисквити, бонбони, шоколадчета, пакети със захар, ориз... . А един чичко със синя престилка, с увиснали бузи и подпухнало мазно лице не спираше да рови с големите си ръце в кашоните и направо пълнеше багажника на москвича си. Той беше поел съдбините на сираците и от него зависеше дали днеска картофите ще се сменят с фасул, дали мръвката ще я има, дали хлябът няма да е твърд, за да остане за прасетата му. Имаше за него даже и за балдъзките. Там на село се градяха къщи, големи като прогимназии, земяците прииждаха на помощ, хвърляха по някоя и друга лопата бетон, а после идваше угощението. Кюфтета и мръвки цвърчаха в тигана. Всички ядяха до насита.

Чичкото със синята престилка пак ще се появи, ще крачи доволно и ще подсвирква. А сираците все ще го пресрещат .

-Чичо-о-о, гладни сме...

-Махайте се! Вас човек нивга не мой нахрани!

Беше им страшен. Голям като великан, гласът му сякаш от тръба се разнасяше по коридорите. В ръцете си стискаше връзка ключове, а от джоба му се подаваше вестник, все един и същ. Вървеше напред-назад, сякаш търсеше нещо или се сгромолясваше в един мек стол, разгръщаше вестника и забиваше очи, кълвеше буквите една по една, да не би нещо да изостане от повелята на деня. Следеше я зорко като компас.

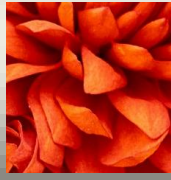
Фиделия така и никой не я отбра. Едва стъпила на крачетата си и тя протягаше ръце плачеше, тръшкаше се и повтаряше, „вземи ме“... . Това бяха първите ѝ думи, които ясно изговори и като начало на членоразделната си реч „лельо“ и „вземи ме... !“ Издумваше ги както и другите , глътът ѝ се вливаше в хаоса от безпомощни звуци а по-късно, когато поизрастна започна да се страхува и намрази тези непознати хора, които ги оглеждаха, опипваха, отмятаха косите им, взираха се в очите им, за да ги изберат кой знае по какви показатели. И после си отиваха... . След време почна да навежда срамливо глава сякаш да скрие очите си, но колкото растеше все повече разбираше, че това тук е нейното място, отредено ѝ да живее и някак си да расте, че то е единствено и никъде няма да е по-различно. Е, сигурно нямаше да ги има тези кресливи лелки, мислеше си тя, маркуча със студената вода, но какво ли пък по-хубаво можеха да ѝ дадат другаде. Може би майка? Какво значеше това? Може би някой наречен вместо „Леля“ с името „Майка“. Не го разбираше и сякаш ѝ беше все едно дали ще си стои тук в дома за сираци или ще я отведат нанякъде. Това беше нейния дом Кога и кой я беше довел тук така и никога не разбра. Завесата ѝ се струваше толкова тежка и плътна, че когато поотрасна тя даже не пожела да я отмести и да погледне кой стои зад нея. Не беше ли достатъчно това, че бяха я изоставили. И на кого? На хората. На кои хора. На всички хора по света, лоши и добри, бедни и богати. На тях беше оставена, но нито тя нито те я виждаха. Незнайни хора, разминаваха се като в черна гора омагьосана от зли вещици. Така израстна без милувка, без обич. Прехвърляха я от група на група, от един дом в друг, от едни лелки на други и винаги сред тях човекът със синя престилка и вързоп ключове. Те определяха

тяхното битие и отваряха вратите към живота им такъв какъвто го бе орисала съдбата

Фиделия, израстна като в застинал облак, в който всяка година прииждаше без да донесе нещо различно от предходната. Така до пълнолетие. Домът, който тя считаше за роден беше до тук. Сега вече като едно голямо момиче трябваше да го напусне и да се приюти под друг подслон. Никой не я попита, нито пък тя самата знаеше накъде да поеме, но така се случи с нея, че на 18 години, направо от сиропиталището я отведоха в електрокарния завод. Назначиха я в кухнята като обща работничка. Така Фиделия разпери ръце и прегърна живота, такъв какъвто ѝ беше отреден през 70-те години на двадесетия век. Отново нямаше избор, както когато се беше родила. Сиропиталището се смени с кухня. Беше благодарна, че ѝ осигуриха работа и даже място за спане в общежитието на завода. Безплатно, нещо като дарение след грабеж. Благородно! Ами като нямаше господ по това време то поне имаше параграф. Какъвто и да е, ама го имаше и Фиделия го изтегли като печалившо билетче, без въобще да разбира като как се вмъкна под него, за да започне новата страница от живота си.

Ставаше рано със звънеца както винаги, но сега, за да отиде на работа, а вечерният час беше строго определен. Имаше момичета от селата и тя бързо се сприятели с тях. В неделя ходеха на кино. Филмите започваха с един и същ паметен образ. Той се появяваше в тълпата като фантом тук и там навсякъде. Посрещаха го хора захласнати от радост, скандиращи в екстаз. Постепенно кадърът минаваше към обилно пушещите фабрични кумини, лееше се металът в Кремиковци, тъчеше се платното в „Осми март“. После идваха стачкуващите работници, гробокопачите на онзи загниващ свят, готови да го заличат за винаги от земната шир.

Разходките обикновено ги отвеждаха към центъра на столицата, обикаляха край мавзолея и се спираха най-често пред седмичния афиш на кино „Млада гвардия“. Фиделия много обичаше киното. Някъде в юношеска възраст и по домовете за сираци им прожектираха филми. Беше запомнила: „Приказка за сибирската земя“... „Калин орелът“. Много я впечатли този Калин и образът му се вмести в паметта ѝ като човека пример.

Вратата шумно се отвори и гласът на дежурния лекар изпълни стаята.

-Оплаквания?

-Стоян?! – прошепна Фиделия и отвори очи.

Сестрата промърмори нещо вместо болните и побърза да загаси лампата. Тъмнината тежка и тягостна изпълни стаята.

-Не, не беше Стоян... и Фиделия отново затвори очи, сякаш и се прииска да се сгуши в него, да се стопли в прегръдките му и да му разкаже за момченцето, за неговото момченце, което му е родила. Не беше Стоян и отново пред очите ѝ една филмова лента стара и износена, се завъртя.

Заводската кухня. Шумно и задушно като в търбух. Майсторът Иван крещи и всички като подгонени тичат назад напред да не изпуснат точното време за обяда.

-Фиделия? Какво е пък това име – попита готвачът още в първия ден. Някак не му идваше на сгода да я подвиква на това име и за по-кратко я кръсти Фила. Сякаш и на нея и се стори по-просто, та кой ли беше ѝ дал това незнайно име Фиделия? Така и никога не разбра, пък и никой не можеше да ѝ каже, от къде се беше взело това име

-Добре де, Фила, Фили все едно- съгласи се тя.

-Като в песента – рече готвачът, я виж к,ва си убавичка - и в уверение изтананика „Карамфило, Фило момеее...”.

Филмът от време на време зацикляше на едно и също място после спираше и пак тръгваше. Кадрите течаха ту черни и страшни, ту бели и невидими, а сред тях тя сама стои и гледа

Казанът със супата изпуска облаци от пара, яхнията извадена от фурната натрапчиво лъха на препържен лук, на стилажите расипан в алуминиеви шойли ухае кремът-ванилия, десертът на деня. Менюто в пълния си вид се изписва в първо, второ и трето на черна дъска. Всичко е готово навреме. В салона нахълтва тълпата технически прогрес, хората съзидатели. Сега те бързо оформят опашката, тази неизбежна алтернатива на времето. Готвачът пак крещи. На стената виси образа на вожда, а под него „Да живее... „. Всички работеха, движеха се напред назад, на дясно на ляво, обладани от похода на времето на който му бяха дали името” реален”. По реален от това наистина не можеше да бъде. Фиделия попадна в него с радост. Животът ѝ изведнъж се промени, харата край нея вече бяха други. А когато си взе първата заплата отиде и си купи обувки. Беше щастлива и си каза, че най-сетне е извадила късмет.

Получаваше както всички съгласно класическите трактати” „всекиму според труда”. Белеше картофи, миеше чинии, чистеше прозорци. Този занаят беше усъвършенствала още от ранна детска възраст в сиропиталищата за сметка на училището. Остана с незавършено образование, но затова пък заживя свободно сред кухненски охания, комсомолски ентузиазъм и ново име. Готвачът Иван беше я избрал точно нея, млада и стройна в допълнение на кулинарните му изкуства да сервира на директорите. Непрекъснато идваха гости, най-вече търговци, омаени от българските електрокари. Често ръководното тяло на завода от директори и замове нямаше време даже за храна. Фиделия им сервираше по кабинетите. Стоян Зеков влизаше от съвещание в съвещание, затиснат от проблеми все по-често не излизаше от кабинето. Фиделия му оставаше храната на масичката, той ѝ се усмихваше докато един ден гладен и жаден я стовари на дивана. Никой не беше я милвал, никой не беше ѝ казал, че е красива, че зъбите са ѝ бели като маниста, че устните ѝ са сочни. И изведнъж светът край нея стана красив, също като в песента. Започна да стъпва здраво и сигурно, онова неизвестното, с което бе израстнала беше изчезнало. Мислеше си, че така сигурно би се чувствала ако имаше баща. Радваше се, че някой мисли за нея, че някой я обича и че тя самата за първи път обичаше някого. Галеше посребрените му коси, гледаше го право в очите и се мъчеше да отгатне дали така изглеждаше някой си,

който ѝ беше баща. Но все едно него никога не го е имало, затова пък сега за първи път обичаше и животът ѝ се подреждаше като с магическа пръчка. Стоян, плещест и силен обгръщаше цялото и тяло и тя се губеше в ръцете му. Прилепваше глава до желязната му гръд и така усещаше, че някой я закриля, че и тя има свой човек на този свят.

Общежитието се смени с гарсониера на върха на един 16-ет етажен ведомствен блок. Включи се в изплащането ѝ, а работното място от кухнята се смени с деловодството, после с библиотеката. Директорският фонд, за който тя нищо не подозираше се оказа щедър и със заплатата си успяваше да изплаща малкото си жилище. Така започна нейното ново житие и другарят Зеков се превърна просто в Стоян. Вечер ,късно отекчен от поредното съвещание се вмъкваше в леглото ѝ, после изчезваше, за да се появи незнайно кога. Фиделия го очакваше с трепет, вслушваше се във всяко потегляне на асансьора и с притаен дъх се молеше дано да е той. После чуваше как ключът в бравата изщраква и само миг след това беше в ръцете му. А те силни и здрави я притискаха сякаш я отвеждаха в небитието, където бяха само тя и той. Мигът. Този единствен неповторим миг беше дал смисъл на живота ѝ. Искаше ѝ се той никога да не свършва, да заспива на ръката му, здрава и мускулиста. Но мигът свършваше. Всеки път му се молеше да не си отива, а той слагаше пръст на устните си, с което ѝ припомваше да мълчи и да пази съкровената тайна . И тя я пазеше дълбоко в себе си сякаш се страхуваше някой да не надникне в сърцето ѝ , да я грабне и разнесе. Тогава Стоян много щеше да се разсърди, знаеш ли, а можеше и да не идва, да отвръща глава като я срещне и да се разминават като непозната. Това ѝ навяваше страх и даже не искаше да помисли, че щастието ѝ може да има край. Стоян приходеше по никое време и това беше мигът на радост, после си отиваше пак по никое време и оставяше след себе си онази самота, която я потапяше в тъга. Дните се редуваха едни и същи и Фиделия ги приемаше като отредени. Така беше преминал целият ѝ живот: послушна, а утрешният ден какъвто дойде. Сега беше същото. Правеше онова, което ѝ казваха. Сигурно това беше щастието, имаше работа, жилище и Стоян. Той лично се погрижи за това и тя му беше благодарна за неговата загриженост. После всичко

рухна, стовари се като пясъчна стена, за да остане лъжата, гола, грозна и истинска.

-Бременна съм.

-Така ли? Виж ти изненада! Точно сега само това ми липсваше! Нали ти казвах да взимаш хапчета ... и пари ти бях дал... ! Сега какво да не мислиш, че ще го родиш и ще ми го тропосаш! - изкрещя Стоян, като че ли това беше предяла на нервите, които трябваше да озаптява.

Изненади какви ли не му се стоварваха на Стоян Зеков и той трябваше от сутрин до вечер да жонглира като фокусник, за да се измъкне от вихрещата се бъркотия. А тя все повече нарастваше, сън не го хващаше и пухтеше по цели нощи. Върнатите от рекламации електрокари висяха като паметници по гарите. Хитреците се сетиха да ги рециклират, купуваха ги на безценица и препращаха в чужбина. Рогът на изобилието беше се отворил, потекоха пари, много пари и какви ли не още чудеса ставаха. Куфарчета с надиплени банкноти тупваха тук и там, като че ли господ ги пускаше от небето. Вместо да хване и той някое, Фиделия му тупна новина. . Краят на столетието му връхлетя като зла поличба. Политическата метаморфоза го плашеше, измерението на времето оставаше непредсказуемо. Всички се вписваха нанякъде, а той на къде.

-Не ме интересува! Момиченце, върви да го махаш!

-Да, да,... - прошепна Фиделия сякаш да го успокои – но чакай, чакай да ти кажа... ¡

-Никакво чакай!

Фиделия замълча, сякаш онемяла не посмя да продължи, а искаше да му каже, че и от тук нататък ще си мълчи и това ще е най-съкровенията тайна, която ще пази вдън душа.

-Никакво чакай! Знаеш ли какво ще ми се случи? - Разярен изкрещя Стоян и цялата му същност на оня първичен селянин изскочи изпод червендалестото му лице. Фиделия пое дълбоко дъх и не посмя да го изпусне. Той я стискаше за раменете и я разклащаше с все сила. Не вярваше на очите си. Това не беше Стоян, светлината на живота ѝ, нейната радост и щастие. Това

беше някой друг, който тя не познаваше. Разтрепери се от страх и млъкна.

Дошъл от копторите на Балкана, захвърлил ралото, с хитринките на селянин се промушкваше все напред. В началото мъничък, после по-големичък, в голям завод, в голям кабинет. Ожени се щастливо. Дигна сватба в стола на гара Лакатник. Взе момиче като капка, роди му две деца. Не се прибираще с дни и често я заварваше да плаче.

-Какво си се разсополявила! - крещеше той на жена си.

После сядаше да яде, тракаше с лъжицата и шумно сърбаше. Напрежението от завода пренасяше въщи, караше се на децата и крещеше, сякаш се възстановяваше след тежък ден. Никак не му беше лесно... началници всякакви. Неприятности какви ли не му се стоварваха. Хитреци, въртяха се край него и както му се мазнеха не се знаеше какво му кроят. И вместо да се разтовари ето ти новина.

-Отивай да го махаш, чуваш ли, махай го! Ето ти пари – извика той, хвърли на масата смачкана банкнота и излезе. Фиделия се олюля, натисна бравата и с все сила извика в гърба му.

-Нееее! .

Този път не беше послушна. Изпаднала сякаш в ужас стисна юмруци.

-Неее!- Гласът ѝ отекваше в стаята, разбиваше се в тавана, пода, стените. Беше гоатова на всичко, за да защити това мъничко зрънце и да му даде цялата си топлина, за да поникне то живо и здраво. Изведнъж се почувства силна както никога до сега. Стискаше юмруци готова да брани плът от плата си и никой не можеше повече да я мачка по свое желание.

Затръшнатата врата отново се отвори и Стоян се върна. Изправен в цял ръст, разгневен, разярен и страшен пристъпи напред.

-Курва, раждай си го... и не ме набърквай..., чуй ме добре... само да посмееш да си отвориш устата, мисли му! – изкрещя той и този път не сложи пръста на устата си, а го размаха гневно и поклати страховито заканително глава.

Излезе и никога не се върна, а на нея като за спомен и връчиха заповед с пестелив текст: “УВОЛНЯВАМ поради закриване на длъжността ... .“

Фиделия роди малко хубаво момченце. Така тя получи рожба срещу любов, лъжовна, но с бонус. Загуби и работното си място, остана ѝ гарсониерата, която трябваше да изплаща. Добри хора от тук от там помагаха. Отглеждаше си детето и едва преживяваше.

Болничната стая потъваше в тъмнина.

-Господи, помогни му, господи, господи... !

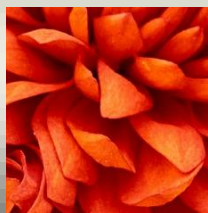
Не беше влизала в църква, не знаеше и да се кръсти, не беше приела причастието му, но сега само всевишния можеше да я чуе. Затвори очи, а онази стара лента като в някакъв луд впряг прехвърляше на екрана бели петна. И въздуха и лентата свършиха.

Умря.

Малкият Калин, тригодишен без право на избор пое по пътя на майка си, за да расте под грижите на социалните служби.

С времето промахме и господ, дано беше чул молбата на майка му. Домовете за сираци, препълнени се пропукваха и един писък процепваше въздуха „вземи ме...“. А навън гъмжило от грешници: отрепки и изроди, бедни и нещастни и господата с дебели вратове, с тъмни очила и тежки коли. Безумци. Кой щеше да им опрости греховете.

ЕВДОКИЯ

Госпожа Евдокия изслуша сутрешните новини, изпи стъкменото кафе със захар и сметана и се спретна за излизане. Огледа се в огледалото и за кой ли път откриваше, че върви към застаряване. Среса грижливо косите си, доволна от последната марка боя, нюансира бузите си с лек руж и леко обагри пресъхналите си устни. Така в порядъчен вид на дама, пое към пазара на Красна поляна. Обикновено най-напред се спираше в насрещния павилион на РЕП, където убиваше време с продавачката. Разговори за новостите по света и клюките в жълтата преса, които не пропускаше в ежедневния си график. Беше ѝ се представила като Карамфила, но за по-кратко и тя ѝ казваше Фили. Това

създание и свенливо и красиво като в песента ѝ напомняше младостта. В погледа ѝ имаше нещо магнетично и завоалирано, но госпожа Евдокия така и никога не можа да вдигне завесата. Лицето, младо с дълбоки сенки под искрящите очи сякаш някой беше я поразил. По някога ѝ казваше:

-Ей момиче, ти храниш ли се ?

-Да госпожо, да, храня се. – отговаряше тя бързо и рязко сякаш да прекрати започналата тема на разговор.

Когато времето беше хубаво госпожа Евдокия вместо да си стои сама къщи взимаше по едно кафе от насрещната сладкарница и се отправяше към вестникарската будка при младата си дружка. Не закъсняваше, защото следобеда все беше някак притеснена и бързаше да затвори.

-Няма ли кой да вземе детето от градината?

-То е на ясла, няма още три години само в събота го взимам! - отговаряше тя някак с недомлъвки и с това даваше да се разбере, че въпроси от този род не са ѝ приятни.

Госпожа Евдокия никога не настоя да разбере нещо повече. От ежедневните им срещи разбра, че детето е Калин и това е единственото нещо, което тя казваше, че има. Даже гарсониерата, в която живее изплаща и все още не е нейна. Съжаляваше я, че е толкова млада и толкова отрудена, а когато я чуваше да прокашля ѝ носеше топъл чай. Занесе ѝ даже едно топло палто да се брани от студа в тази желязна кутия, в която подухваше от всички страни. Кашлицата ѝ продължаваше, въпреки грижите на госпожа Евдокия.

Есента бавно пристъпваше и мъглите лепкави и влажни все по-често се спускаха над града. Госпожа Евдокия трудно понасяше това време. Не беше излизала вече седмица, но този ден слънцето бе пробило облаците и тя реши да се поразходи. Обиколи пазара и отново тръгна към вестникарския павилион с желанието да побъбри с младата си приятелка. Беше ѝ домъчняло за нея и очакваше да я види, да си подаде личицето дяволито и усмихнато, но този път там нямаше никой.

Излющената и невзрачна вестникарска будка беше облепена с некролози Изрязана снимка от лична карта, потвърждаваше

автентичността на умрялата. Текстът беше пестелив със значение на най-достоверна информация;

Не беше за вярване. Спомни си само как все кашляше и колко беше отслабнала. Евдокия изтри просълзените си очи и заби поглед в снимката, сякаш и се искаше да я погали.

-Миличката ми! - мислеше си тя. -Нали ти казвах да се пазиш, какво направи, какво се случи с теб? Такава хубост може ли земята да погълне – плачеше и нареждаше тя. Очите ѝ дълго стояха приковани на снимката, сякаш и се искаше тя да проговори, да ѝ разкаже за страданията си, да я утеши. Хълцаше и изтриваше очите си. Погледът ѝ не се откъсваше от снимката, дълго се взираше в нея, пак изтри очите си и този път зачете:

“ПОЧИНА

ФИДЕЛИЯ ВАЛЕНТИНОВА...

на 29 години след тежко боледуване... . Обичахме те, жалим за теб и покрусената ти младост. Съкварталци бл. 208, кв. Красна поляна, София.”

Госпожа Евдокия се олюля, опря гръб в стената и едва се задържа. Сякаш мълния разцепи въздуха и я порази

-Фиделия?! – прошепна тя. -Това е Фиделия...?! Фиделия... не спираше да повтаря. Каква ти Карамфила та това е Фиделия?

-Сега отново се върна на снимката, вторачи се в образа и сякаш се мъчеше да открие върху него забравения спомен за едно познато детско лице

-Боже, господи та това е Фиделия... Фиделия!- После сякаш се поколеба и отново впи поглед в снимката, но когато изчете името Фиделия Валентинова вече съвсем сигурно изхриптя

-Това е Фиделия!.

-Плахо посегна към един от некролозите, лекичко го откачи, сякаш да не го нарани и го сви в чантата си. Прибра се на бегом, свлече се на дивана и хвана главата си с двете ръце. После разгърна некролога, отново взря поглед в снимката и като че ли се мъчеше да подреди онзи порой от мисли, които връхлитаха

хаотично в съзнанието ѝ, за да ѝ припомнят нещо далечно, което бе забравила. И ето сега след толкова години истината се върна.

-Фиделия, Фиделия! – хриптеше тя и никак не можеше да побере в съзнанието си възкръсналата истина и нейната внезапна смърт.

Приклепна до нощното шкафче, извади няколко бели листа. Пръстите ѝ бързи премятаха една купчена с писма. Ръцете ѝ трепереха, буквите отскачаха остри и криви, за да напише най-дългото писмо през живота си. Към него прибави и сгънатия некролог.

ЛЮДМИЛА

Людмила не проумяваше какво беше щукнало на майка ѝ да идва сега по никое време във Виена. Не ѝ беше писала отдавна, а ето сега я молеше незабавно да ѝ изпрати самолетен билет за отиване и връщане защото в Куба ако въобще можеш да пътуваш трябва да го купиш със зелени банкноти. Иначе не се получаваше за нищо на света. Но какво се беше случило с майка ѝ не преставаше да се пита Людмила, пък и този разход, така внезапно, съвсем не ѝ влизаше в сметките. Опита да се свържи отново по телефона, но връзката беше толкова лоша, че тя ядосана хвърли слушалката.

-Ох, тези кубинци, човек може да подлудее, чудовища! - разкрещя се тя. - Да говориш по телефон не можеш, да си купиш билет не можеш, а да си човек можеш нали? Можеш, можеш... ! -

крещеше тя, спомняйки си времето, преживяно в България, от което успя да се измъкне и към което не ѝ се искаше да се връща. „Баста!“ - изкрещя още в деветдесета, метна се в една кола и се озова във Виена. Миячка, готвачка, сервитьорка, детегледачка, но в крайна сметка научи немски и продължи като медицинска сестра.

В София баща ѝ Иван, по природа селянин и грубоват я държеше изкъсо, а брат ѝ по-малък от нея се глезеше и всичките му номера минаваха. Живееха в жилищния комплекс „Западен парк“ и делеха един двустаен апартамент с още едно семейство. Четири и още четири, всичко осем души, подредени нещо като сардели в консервена кутия, върху площ от 70 кв.м Живееха в омраза и сякаш напук, по някога демонстрираха благоденствие. Какво можеха да направят освен да приемат живота такъв какъвто им беше отреден.

Телефонът отново извъня и Людмила подскочи.

-Слава богу! – извика тя и грабна слушалката.

-Говорете моля! – прозвуча гласът на дежурния оператор от Виена.

На другия край беше майка ѝ. Тя молеше да ѝ изпрати самолетен билет и от Виена да я придружи с колата си до София.

-Защо? Какво се е случило?

-Налага се спешно да заминем за София.

Гласът отново изчезна.

-Ало, ало... ! - викаше Людмила и тропаше с крак.

-Разбра ли ме, непременно, непременно... !

Гласът отново изчезна.

-Да, да, но защо, какво се е случило?

Връзката прекъсна и Людмила отново затръшна слушалката. От целия разговор остана едно „непременно...“. А това, че трябва да пътуват двете до София съвсем я втрещи. Скоро не беше се връщала в България, но нямаше и никакви такива желаниа. Споменът по-скоро тягостен, отколкото носталгичен се мъчеше да

забрави но все още не се получаваше. От време на време по различни поводи се връщаше назад, но с поглед от Виена ту я избиваше на смях, ту на яд и току си викаше „Ех този ... Западен парк“, този блок 223, ако можеше да говори.

Вървиш в коридора пълен с обувки и търсиш къде да стъпиш, за да не се спънеш. Влизаш в тоалетната, а там има котлон и някой вари картофи. Нищо, удобно място, за да излиза парата през отдушника. Това е общата баня и тоалетна, но същевременно кухнята на другото семейство, защото в компенсация им е дадена стаята с големия балкон, значи нямат кухня. Когато беше топло готвеха навън, но според годишните времена използваша банята и за кухня. Картофите си врат, нищо нека да си врат, ти си вършиш своята работа. Радваш се, че си улучил мига на затишие, но това не може да продължи дълго. Ето някой блъска по вратата и това не е за картофите. Тук застояването е противопоказно и бързаш да отвориш вратата, а сутрин най-добре е въобще не я затваряй.

Истинската кухня се ползваше от семейството на Иван. През деня изчезваша, но вечер всички бързаха да се приберат и никой не почваше да яде преди той да се е прибрал. Невена винаги намираще какво да сложи на масата, та даже това да е само хляб и сол. Знаеше от село какви ли не госби, една от друга по-вкусни. Често запържваше лук и брашенце, добавяше водичка, малко домати и накрая чукваше едно яйце. Това ядене ѝ беше за показ, нещо като гордост как с едно единствено яйце може да нахрани много гладници. Всички топяха в тиганя и преглъщаха бързо до насита. В кухнята се разнасяше онзи аромат на чубрица, който Невена никога не пропускаше. До ден днешен Люси ѝ благодареше за топлинката, която ѝ даваше. Всъщност това беше нейната майка. Събрани всички край масата растеше с чувството, че не е сама и това я правеше силна. Иван колкото и да беше строг стоеше зад всички тях като стожер, даваше им кураж и те се чувстваха силни. Имаха дом и се държаха един за друг. Разправиите, сбиванията със съседските деца бяха ежедневие, но един друг се бранеха и често се прибираха изподрани и с разбити носове.

Така откакто се помнеше, почти от началото на 60-те когато беше пръкнала на бял свят. Година след година, детството ѝ се изнизваше, за да дойде юношеството пак на това място и по това

същото време , като следваща фаза от живота. Но един ден дошъл различен от вече преминалите. Изневиделица, сякаш мълния връхлетяла и раздрала на парченца едно сиво кълбо, захвърлено и никому ненужно. Лелята на Людмила ,сестрата на баща ѝ нахълтала с гръм и трясък и дигнала такава звучна гюрлюнтя та чак прозорците притреперили. Брат и сестра се скарали за някакъв селски имот. Така сред крясъци и ругатни кутията на Пандора се отвори и Людмила разбрала, че Невена не ѝ е майка. Тогава чак си обяснила защо всяка сутрин, когато отивали с брат си на училище на нея ѝ давали за закуска 10 стотинки, а на брат ѝ 20 като на палаво момченце. Така леля ѝ, за да излее целия си гняв разкрила тайната. Разказа и за рускинята Валентина, истинската ѝ майка, която я изоставила съвсем мъничка. Баща ѝ се оженил за нея в Съюза, някъде по Казахстан, където е работил като строител. Наскоро след раждането ѝ пристигнали в България радостни и щастливи. Валентина очаквала да подреди живота си някак като в чужбина. Квартира не чак с шадраван в хола, но самостоятелна, без квартиранти. Не се получило. Иван нямал софийско жителство, нямал квартира, нямал и работа, имал село. Сигурно всичко е щяло да се уреди постепенно, но Валентина не спирала да се сърди и да се вживява в ролята на нещастна жена. Разправии, скандали, истерични сцени не стихвали и в крайна сметка се стигнало до развод. Така Иван грабнал малката си дъщеричка и я закарал на село при майка си. После се оженил за Невенка. Била добра жена, работна, съчувствала му за всичко. Била сираче, отраснала с много деца въщи и ме приела като свое дете. Така Иван подменил за винаги истинската майка на Люси, не искал да страда, че е изоставена и се надявал никой никога да не ѝ каже. Оказало се не много трудно, защото истинската майка така и никога не си потърсила детето. Изчезнала завинаги.

Людмила отново посегна към телефона и сложи ръка на слушалката, като че ли не знаеше какво да прави и отново си спомни за леля си, която пазеше едни картички на истинската ѝ баба в Русия. Беше ѝ писала и я молеше да се грижи за Люси, която никога не беше виждала. Питаше дали е умна и красива като майка си.

Людмила така и не разбираше дали и тя като майка си е умна и красива и как можеше да прецени приликата. Никога не беше я виждала даже на снимка. Понякога се питаше, но кой можеш да й каже. Растеше послушна и скромно облечена без дънки, джинси и разни „буржоазни извращения...” по преценка на баща ѝ. А когато се роди брат ѝ, трябваше да поема вината за всички бели на негово величество. От тогава започна да се брани и това тя правеше добре, защитаваше се със зъби и нокти. И това беше първата ѝ битка, в която защитаваше себе си. По-късно щеше да разбере, че човекът веднъж роден има права и трябва да ги отстоява. В училище палуваше на воля. Вързаха ѝ синята, а после и червената връзка, за да zakрачи към сияйните върхове. Така и никога не разбра къде са тези върхове. Насила прочете „Овчарчето Калитко”. Четеше и се чудеше на това момченце за куража му. Нещо не ѝ се вярваше да е истина. Отгоре на всичко такава беля си натресе с този Калитко, че по-добре никога да не беше чувала за него. Дружинната ръководителка ѝ даде книжката и заръча да я прочете и да я даде на друго другарче, беше задължително. Ама то в този калъбалък вкъщи можеш ли да опазиш нещо. Изчезна, може и в канала да е заминала вместо тоалетна хартия по липса на такъв търговски асортимент по това време. Калитко заедно с овцете и партизаните се затриха кой знае къде. Людмила така и не си мислеше какво пък толкова е направила. Изправиха я пред дружината, после и пред отряда. Лично командирът на пионерската организация я обвини в поругаване честта на героя. Направо я разнищиха и сякаш дърпаха от нея перце по перце... . Това и беше за урок и повече никога не пожела да се докосне до каквато и да била партизанска история. Всички тези чичковци с калпаци и мустаци я плашеха и все не разбираше като са се борили за доброто на хората защо до сега не е дошло добруването и при тях. Спеше си от както се помни на един миндер от сковани сандъци и ако се обърне падаше на пода. Рече ли да се изтегне докачаше главата на брат си, и ако случайно той не е заспал хващаше ѝ крака готов да го захапне. Почваше среднощна битка за лично пространство и тогава баща им рипваше от съпружеското ложе, размахваше длани и въвеждаше тишина. Така настъпваше мирът винаги след шамари.

Дълго след „Овчарчето Калитко“, дойде „Как се каляваше стоманата“. Не беше нужно някой да ѝ обяснява как става това. Беше вече гимназистка, и ходеше с едно протъркано палто на леля си, нямаше нито дънки, нито джинси и разни такива изгъзици. Зимата стоварваха пред блока една каруца с въглища и в този миг брат ѝ изчезваше. Тя грабваше кофите и лека полека, изчаквайки баща си, пренасяше черното злато в мазето. После с последни сили изкачваше две кофи горе, нагласяваше печката, за да стопли премръзналите си ръце. Парите все не стигаха, въглищата бързо свършваха и баща ѝ все се караше, че не знаят да правят икономия. Така укрепваше тя, не точно като стоманата, но то все пак си беше закалка.

Людмила не знаеше що е това библия, жития, евангелия. Върху всичко това тежеше анатемата на септемврийчето: „Готов“, „Винаги готов“. Затова пък вместо тях от книгите на времето се появи „Разораната целина“. Кой знае какво не научи от нея, изясни си понятието „целина“, сравнявайки себе си с земята от която нищо не се ражда ако не я облагородиш със собствената си пот.

Така преживяваше Людмила, дните се изнизваха бързо и самата тя не разбра кога навърши 17. Година след това роди. Братът на съквъртиранката се беше уволнил от войниклъка и по липса на квартира дойде да живее при сестра си в този същия блок 223 на „Западния парк“, в същия апартамент и за най-удачно в съседната стая. Така пръкна и първата любов, едно мъничко хубаво бебе. Баща ѝ с целия си селски нрав не прие това унижение и я изгони.

Телефонът сега стоеше пред нея глух и ням като сфинкс, идваше ѝ да го запрати нанякъде. Явно връзката с Хавана беше се разпаднала. Людмила отвори едно чекмедже и зачете последната разпечатка на банката. Нямаше как, разбрала не разбрала защо, майка ѝ настояваше да пристигне, трябваше да ѝ изпрати билет... . Беше я виждала само веднъж, даже не я познаваше достатъчно Преброди земното кълбо и я откри. Още когато леля ѝ изплю камъчето, Людмила, написа писмо на Бабушка и при първата ваканция замина за Русия. Мисълта за майка ѝ не ѝ даваше мира. Нищо не можеше да я отклони от

желанието да я открие. Пъпната връв макар и скъсана, частица от нея пулсираща и жива явно беше останала закачена за нея. Вероятно този край на пъпната връв е по-устойчивата частица, отколкото началната, мислеше си Люси. Дарителят на живот може и да забрави за този си жест, но родилият се на бял свят винаги ще знае, че този благородник е майка му и ще бъде готов под дърво и камък да я намери. Ако пък не успее ще премине през живота като ограбен завинаги.

В деня когато разбра, че си има друга майка, която я родила, Людмила се видя притегната от една невидима нишка, която на мига се впи здраво в плътта. Не знаеше какво точно се случва, но ѝ идваше да вие от болка. Искаше ѝ се час по-скоро да тръгне по тази нишка да я освободи от себе си и стъпка по стъпка да стигне до началото, да види кой стои там на другия ѝ край. Само Бабушка можеше да ѝ каже къде се е дянала тази нейна майка.

Бабушка останала сам самичка живееше далече на север. Казачка по произход, поела на младини към севера по „разпределение“ и тук си останала. Нямала избор и тя като всички млади руснаци благославяла цар Николай, че е дал Аляска на американците та поне там да не ги разселват след дипломирането им.

Така, Людмила размотала кълбото, хванала нишката в ръце и стъпка по стъпка тръгнала по следите на своята непозната майка. Сега в очакване на телефонния ѝ звън възпроизвеждаше всеки миг от това пътешествие

Московската гара. Влаковата композиция с големи букви „Арктика“ кротко изчакваше своите пътници.

-„Арктика“ това е! – спомни си го как тогава извика и с чувство на откривател, скочи във вагона.

Влаковата композиция тежка и масивна, излята от стомана сякаш беше дошла по нейна поръчка. Посоката беше, посоката на откривателите. Беше по-силна от всякога. Предстояха ѝ 36 часа път и пробег от хиляди километри до Мурманск. За пръв път си даде сметка колко надалеч отива, но там някъде трябваше да срещне Бабушка и да открие следа към майка си. Беше решила в себе си, че ако трябва ще я открие и в дънземя.

-Значи посока Арктика. – повтаряше си тя с чувство на гордост и сигурност, че е стъпила на верния път.

След Ленинград, купетата постепенно се изпразваха. Явно пътуващите към Арктика бяха малко. Минаваше вече второто денонощие. Люси излязла в коридора втренчено се взираше в пейзажа. Сред безкрайна водна повърхност, малки островчета. Сиво-виолетовите изпарения на розтапящия се лед докосваха белите стволове на брезите, промъкваха се през клоните на боровете и изчезваха към необятния простор.

-Вие май скучаете? – попита я пътникът от съседното купе.

Там имаше още трима души, които шумно обсъждаха нещо и пръстите им пълзяха по голяма географска карта.

-Не просто гледам пейзажа, струва ми се странен. Къде точно минаваме сега? – попита Люси

-Минаваме през страната на стоте хиляди езера – започна да обяснява непознатият, някак въодушевено, като че ли точно това чакаше.

Според легендата един великан си е счупил огледалото, то се пръснало на хиляди парченца и ето те сега светят под слънцето.

-Заповядайте при нас имаме карта... !

Люси и до днес не можеше да ги забрави. Анатолий, Юра и Алексей, геолози. Разговаряха дълго, после се преместиха във вагон-ресторанта. Един през друг разпалено ѝ обясняваха къде се намират и къде отиват. Спомни си как някой изведнъж спря приказките, подкани за тишина и я попита.

-И как не ви ли е студено?

-Как студено, тук е толкова топло.

-Не може да бъде драга Людмила Ивановна, вие току що преминахте северния полярен кръг.

Люси погледна навън, като че ли искаше да види този невидим паралел, отбелязан само върху географските карти и сама се изсмя на себе си. Трябваше да го усети и това стана почти мигновено. Сервитьорът донесе бутилка водка.

-За гостите на севера! - извика някой.

-За гостите на севера! - подеха всички в ресторанта и един по един прихождаха към нея с чаша в ръка, за да я поздравят за северната ѝ кръщавка. Такъв бил обичаят, защото не всеки имал смелостта да премине през полярния кръг, но ето че Люси го беше направила.

Влакът ги отнасяше на север, за да навлязат в зоната на слънчевите нощи, сега слънцето не залязваше, за сметка на зимата, когато изчезваше за шест месеца, за да дойде нощта.

-И не забравяйте, че въздухът от тук нататък е разреден и само водката компенсира този недостатък. - посъветва я някой.

Люси прие съвета, но не знаеше как ще го комбинира с Бабушка, пък и все още ученичка нямаше мерак към този руски абсент.

Събеседниците на Люси говореха в надпревара и някак с патос и гордост. Преминаваха през Колския полуостров. Островът на съкровищата.

-Това е вкаменената приказка на природата, така го наричат. - не пропуснаха да отбележат почти едновременно спътниците на Людмила и един през друг добавяха.

-Тук открихме сребро, аметист, кварц, мед, никел... . Минералите тук съдържат три четвърти от химическите елементи на земната повърхност. В Хибинските планини открихме най-големите находища в света на апатит, камакът на плодородието... .

-Те бяха открили, помисли Людмила,- а тя щеше ли да открие своето съкровище?

Този спомен Люси никога не забрави. Навън се възвисяваха белите върхове на Хибините , разтилаше се полуостровът на съкровищата, вкаменената приказка на природата... .

Мурманск. Влакът запъхтян от дългия път спря. Бабушка я чакаше трепереца от радост. Триеше сълзите и не вярваше на очите си. Посрещна я с едно букетче увехнали рози и побърза да обясни, че тук на север няма свежи цветя. Грузинците прелитали

със самолет и търгували, но наскоро не били дошли. Идвали с куфар цветя и си заминавали с куфар пари.

Мурманск сив и бетонен, впечатли Людмила най-вече със слънцето, за него вече знаеше, но сега го гледаше и се питаше, кой е казал, че изгрява на изток и залязва на запад. То кръжеше високо в небето, пръскаше лъчите и едни палавници в полунощ ритаха топка.

-Кога спят тези деца? – попита тя веднъж.

-Сега играят защото после в тъмното през полярните нощи все им се спи – обясни Бабушка .

Беше края на юли, температурата се движеше около нулата и лятото беше останало на хиляди километри далеч. Някога тази земя се е считала отвъд края на света, а в дневниците на царските сановници Мурманск бе наречен „Челюстите на полюса“. Люси се усмихна и си спомни как беше се озвала чак там в издирване на майка си. Изпращаше картички на кого ли не. *”Ето ме на 68-ия паралел, в челюстите на полюса, сезон – пролет, температура на въздуха минус 5, хората сърцати, ползвам се с привилегията на българка.”*

Людмила сега така ясно си спомняше как сгушена до Бабушка поемаше всеки неин звук, а тя не спирала да говори. Разказвала как животът им преминавал по общежития, далеч от семействата си и били благодарни на цар Николай дето е дал Аляска на американците, та поне там да не ги изпращат. Мъжът ѝ, всъщност дядо ѝ, който бил много добър, но климатът не му понесъл на север и умрял млад от туберкулоза, бил родом някъде край Росов на Дон. Тук се намерили с Бабушка също изпратена по разпределение. Валя се родила в Мурманск и отраснала по детските домове, немало кой друг да я гледа. После заминала да учи на юг, пишели си, но все по-малко се виждали. Дипломирала се и пак по разпределение я препратили в Казахстан. Там се запознала с Иван. Оженили се с любов, родили дъщеричката Людмила през 1960 година и очаквали с нетърпение да заживеят щастливо в София. В началото Валя и пишела за слънчева България, за планината Витоша, за червените домати, за изобилието от зеленчуци и плодове, които цял живот ѝ липсвали. Не можела да повярва, че един килограм праскови в София е по-

евтин даже от един литър бензин. После дълго не писала. Бабушка се тревожела и най-сетне върху една хубава картичка с изглед от слъчева София прочела новината „Не се получи. Разведохме се, детето остана при Иван...”.

От всички приказки Людмила никога нямаше да забрави мигът когато Бабушка млъкнала сякаш не и се искало да продължи, но явно широко отворените очи на Людмила не я пускали. Поколебала се какво да каже и сякаш принудена продължила.

-Сега била щастлива...?! – така пише. - Живее със съпруга си в Хавана.

-В Хавана? – повторила Людмила след Бабушка, сякаш гръм я бе поразил.

-Да в Хавана, мъжът ѝ е министър.

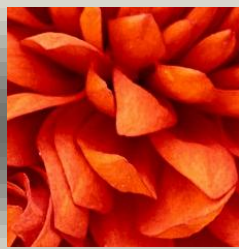
Зашеметена като от удар Людмила едва поела въздух и млъкнала.

Беше дошла в ”челюстите на полюса”, а сега накъде да поеме, в каква посока от Арктика, и през колко хиляди километри трябваше да премине, за да открие съкровището „майка”. Ушите ѝ заглъхнаха, почувства болка в сърцето от това щастие на майка си. Как никога не я потърси, как никога не ѝ се обади, а тя беше готова да я открие в дънземя. Дали това си струваше, обидена и огорчена не спираше да се пита.

Люси скоро си замина. Бабушка живееше в комунално жилище, с обща кухня за три семейства. Нищо от това, че бяха на Острова на съкровищата. И това в София не беше по-добро, но поне не миришеше така натрапчиво на плесен и алкохол. Всички тук бяха доволни, не сумтяха като българите, това беше техния живот и никой не си мислеше, че може да е по-добър. Бяха засмяни и добри сякаш отваряха сърцата си, за да изразят гостоприемство. Радваха ѝ се, канеха я на чай, черпеха я с бонбони и разни сладости. Въпреки това животът тук ѝ се струваше тягостен и еднообразен. Даже слънцето беше оскъдно. Жилищата еднотипни и олющени сякаш след ураган, центърът масивен бетон, строг и суров, магазините с празни витрини или оскъдно заредени най-вече със сувенири. Пред щандовете за месо кротко се виеха опашки, неизбежни по пътя на оцеляването.

Тричетвъртите минерали от земната повърхност отиваха някъде другаде , тук от тях не се откриваше и следа.

Бабушка я изпрати с червени свежи карамфили. Грузинците този път бяха дошли. "Арктика" сега тръгна в обратна посока, Люси отвори чантата си и пръстите ѝ скъта малко лисче. Там беше адреса на майка ѝ. Опита се да го разгъне, но не го направи. Струваше ли си ,отново се попита и сама не знаеше как да си отговори. Следата все пак беше открита и сгъната върху едно лисче хартия с адрес Куба,Хавана... .

Телефонът повече не звънна и Люси отново заби поглед в разпечатката на банката. Когато пристигна във Виена бяха ѝ казали, че тук ще стане човек само когато си открие банкова сметка. Трудно, но все пак стъпи на това правило, нямаше как да го заобиколи. Листът, който разглеждаше ясно показваше параметрите на нейните парични възможности, които се крепяха на ежедневни икономи.

Пристигнала във Виена през деветдесетте години, Людмила не спираше да мисли за жената, която я беше родила. Искаше ѝ се да види как изглежда, как живее, щастлива ли е или нещастна. Изоставила я и никога не я потърсила... Тази мисъл я измъчваше, беше по-силна от нея, не можеше да я прогони. Впиваше се в нея като кърлеж, сякаш беше срастнала с плътта ѝ и оставаше там една отворена рана. Един ден разгъна онова листче на Бабушка от Заполярието и написа писмо на майка си. След време се качи на самолета и пристигна в Хавана. Валентина Николаевна Родригес я посрещна по руски и по руски я нарече Люда. Комплиментите се пренасяха една върху друга, но скоро разбраха, че просто няма за

какво да си говорят. Стена от празно пространство ги отделяше една от друга. До Люси като бариера стоеше баща ѝ, който беше я отгледал заедно с Невена, а до Валя беше Хосе, който я беше довел в Хавана. Залюбили се в Икономическия институт „Карл Маркс“. С привилегиите на съветска гражданка и чуждестранна студентка Валентина успяла да се дипломира и по-късно последвала Хосе в Хавана. Той, кадър на революционна Куба изпратен в България с мисия, изучил политическата икономика и вече беше министър. Това успя Люси да разбере от общите разговори с майка си. Валентина вадеше по някоя и друга дума от дневника със спомени, загубили стойност. Не се впусна да разказва нито как я родила, нито кога е поникнало първото ѝ зъбче. Засука разговора в шаблоните на ежедневието. И двете се мъчеха да преодолеят една отчужденост, но някак не знаеха как. Усмиваха се, въртяха разговори от общ характер. Валя не поглеждаше назад, видимо отбягваше това. Люси не вярваше на очите си, че пред нея стои жената дала ѝ живот, а после отлетяла като птица и я забравила. Искаше ѝ се да я хване за раменете, да я раздрусва силно и да изкрещи: „ти ме изостави и не ме потърси никога, никога...“.

Не можеше да го направи. Все едно, пред нея стоеше една непозната жена, засмяна и видимо доволна от живота. Отвори си устата да ѝ каже мамо, но я нарече Валя. Така вече разговорите бяха по-спокойни, приятелски. И едната и другата вероятно бяха решили, че така е по-добре.

Сега Люси отново погледна банковата си сметка. Спестяванията, които беше направила да подмени старата кола с нещо по-ново сега щяха да отидат за самолетен билет. Радваше се, че Камен вече студент имаше стипендия пък и поработваше в свободното си време. Надали майка ѝ щеше да ѝ върне тези пари, Куба не даваше на своите граждани западна валута, та даже и на тези които се бяха възвисили като министри, а техните песо не ставаха за нищо. С тях и в Куба нямаше какво да си купиш. Интересен принос към революцията, си мислеше Люси. Спомни си, че беше занесла бонбони и раздаваше на насъбралите се деца на улицата в Хавана, а те ги грабеха с две ръце, за пръв път виждаха тези сладки топчета. В страната производител на

захар, децата не знаеха що е то бонбон. Беше чувала за възхода и на други революции, отчасти руската, най-вече българската макар и недовършена, но кубинската нямаше сравнение. Там имаше само: Вива... и самба... .

Сега приятелката-майка я молеше за билет и Люси не можеше да ѝ откаже. Прие го като зов за помощ и под девиза: "кръвта вода не става" реши да изпълни молбата ѝ. Тук не беше прието да взимаш пари в заем. Това беше направила в началото, преди около петнадесет години когато се устройваше. Имаше тук една близка приятелка от детство, лекарка, която отдавна живееше във Виена и в един момент прибегна към нейната услуга. Но заемите се наслагваха не беше забравила, но все нарушаваше сроковете. Камен наскоро беше пристигнал и трябваше да го подготви за училище: обувки, дрехи, раница, учебници, и тя не знаеше какво по-напред му трябваше, нямаше си нищичко освен майчината любов. Един ден в телефонната слушалка, гласът на приятелката прозвуча като полицейска заповед:

-Искам си парите веднага!

-Ама...?

-Не ме интересува, веднага... !

Людмила изпълни заповедта „веднага“ без право на обяснение, но така загуби едно приятелство. Това Люси трудно ще преглътне. Вечер лягаше с ултиматума „веднага“, а сутрин се събуждаше със сълзи. Явно това беше в резултат на прекалено емоционалния ѝ характер. Можеше ли едно приятелство да струва пари, питаше се Людмила. Приятелството при нея беше от сърце, измеренията му бяха други, в никакъв случай не парични. Лоши навици, мислише си тя, вероятно по липса на банкови взаимоотношения и между приятели. В този свят, който Людмила сама си беше избрала, постепенно свикна и с това правило. Беше щастлива, че детето растеше до нея и това и даваше куража да живее.

ВАЛЕНТИНА

Хосе изпрати жена си на летището и изчака до излитането на самолета. Това пътуване за Валентина беше неочаквано. Със закъснение от близо два месеца успя да премине през гъсталака на бюрокрацията и тръгна на път. Предстоеше ѝ да отвори една отдавна затворена врата. Беше я затворила завинаги, така поне си мислеше. Назад беше миналото и натам тя обикновено не поглеждаше. Бъдещето беше напред, вървеше към него и никога не забравяше, че то ще е такова каквото тя го моделира. Стъпваше смело и всяка несполука тя затръшкваше енергично като врата и продължаваше напред, за да отвори следващата. Така Валентина премина по житейския си път и не искаше даже да си спомня какво бе оставила след себе си. Всеки път след хлопота на затворената врата тръгваше напред. Така успя да се настани в живота както сама си го пожела. Човек трябва да гледа надалеч, казваше си тя, сълзите и терзанията могат само да те препънат. Но явно това правило търпи промени с натрупване на годините. Вратите напред, даже широко отворени, не водеха вече до никъде. Сега се случи така, че Валентина иска не иска трябваше да се върне и да види какво е оставила зад онази затворена врата, която си мислеше за забравена. Беше страшно, очакваше я един погребан живот и една поругана младост. Угризение на съвестта ли беше това или сигналите на кръвната връзка.

Самолетът набра скорост и когато се изкачи високо над облаците, Хавана изчезна. Мислите ѝ притегнати във вързоп я отвеждаха към другия континент и към онова малко местенце едва видимо на картата. Очакваше я дълъг полет. Чаша кафе щеше да ѝ дойде добре, но стюардесата не минаваше. Опита се да дремне, но и сънят ѝ бягаше. Мислите и хаотично се блъскаха

,събития и факти отскачаха едни над други, колкото и да ѝ се искаше да ги подреди в строен ред. Искаше ѝ се този полет да е безкраен, да не свършва никога, за да остане в облаците, но той все по-бързо и по-сигурно я отнасяше към края на началото, което беше оставила приблизително преди тридесет години.

Едва пристигнали от Русия, Иван я закара с детето на село. За нея тук всичко беше чуждо и обратно на това, за което си мечтаеше. Пред нея се отвори един странен свят, който тя трябваше да приеме. Поемайки пътя към България, представяше си една малка чужбина с препълнени магазини и модни облекла. Представяше си как ще стъпва непето с тънки токчета по гладък асфалт. Към това се прибавяше от време навреме ресторант, където сервитьорът ще се кланя и ще предлага какви ли не вкусоти. Знаеше обаче, че няма да има черен хайвер, но накрая обезателно вечерята ще свършви с бутилка българска „Искра“. Без значение разбира се виждаше и културна програма с филми, концерти и обезателно другарски срещи и тържествени сборища. Като инструктор на комсомола, тя беше преминала през всички фази на организационна работа, която по горкиевски изграждаше човека, възвисяваше го, за да звучи той гордо. За съжаление всичко това се сгромоляса и потъна в едно балканско селце на 60 км от столицата. Първото нещо, което я ужаси беше, че тук нямаше ясла за малката Люси и иска не иска трябваше да си я гледа. Иван я успокояваше, че скоро ще могат да се заселят в София, но и той не знаеше кога най-скоро можеше да стане това. Вместо ресторантско обслужване, в това китно балканско село през 60- години, масата се застилаше с вестници и то само при посрещането на гости. След това и те изчезваха. Основният прибор беше лъжицата, най подходяща за тукашното меню и като признак на лукс от алуминий. Пералната, която бяха донесли стоеше в неразопакования багаж. По липса на течаща вода и слаб ток не можеха да я ползват. Сега вече Валя си мислеше колко е бил прав великия вожд с мисълта, че за да има благоденствие необходима е съветска власт и електричество. Явно, че тук за нейно нещастие нямаше нито едното, нито другото. Отчаянието все повече я притисняваше, но Иван всеки път ѝ казаше, че трябва да изтърпи това положение, за да могат да спестят пари. После ще ги прибавят към тези от Русия, и ще се включат в построяването на собствено жилище. Тогава Валя изпадна в

истерия, започна да крещи, да тропаша с крак и го обвини в робуване на гниеци буржоазни предразсъдъци. Мечтата на Иван за собствен дом нямаше нищо общо с нейната мечта. Никой вече не можеше да я разубеди, че в България революцията все още не беше се състояла пък и както прозвуча в устата на Иван наскоро това не се и очакваше. Бурканената индустрия от чушки, домати и какви ли не още зеленчуци и мръвки я втрещяваше. Разноцветни и подредени на специално стъкмени рафтове в своя безчет радваха стопанките но не и Валя. Жените работеха на полето, къщи не се спираха, а в почивката надянали хурки източваха тънки нишки, дейност която Люси за първи път в живота си виждаше. Другото им занимание бяха плетките, които така бързо големееха в ръцете им сякаш някой ги обливаше с ентузиазма на социалистическото съревнование. Живееха скромно, но някак си бяха задружни, отглеждаха децата си, радваха им се и бдяха над тях като орлици. В рода на Иван влизаха един куп хора и общо взето всички бяха близки и готови за някаква взаимопомощ. Този семеен модел на Валя ѝ беше колкото чужд, толкова и неразбираем. На празник се събираха, веселяха се, децата палуваха и всички им се радваха. Беше весело различно от онова което Валя е имала. Моделът за семейство ѝ беше непознат както и тази родова привързаност между всички тези хора. А когато разбра, че и тя е попаднала в този кръг, стана ѝ смешно, но и много тъжно. Видя се в една рамка, която преграждаше пътя към личната ѝ свобода. А детето се препъваше в краката ѝ и все повече очертаваше загражденията на новия ѝ живот. Изведнъж се видя майка, но в същото време млада и напориста не можеше да приеме, че трябва да отстъпи в името на нещо по-възвисено от всичките ѝ мечти. Уютът на семейството и онази кротка и спокойна топлинка ѝ бяха чужди. Та тя даже с майка си не беше общувала така отблизо, нямаше и кога. На едно място родена, на друго израстнала, на трето работила. Тук беше различно, приеха я с радост но цялата тази атмосфера на фамилиярност ѝ беше чужда, еднообразна и много скучна. Нямаше кино, нямаше фризьорски салон даже и разговорите не се получаваха. То и в руското село можеше да се случи това, но Валя все си мислеше, че и в най-голямата селения жените в нейната необятна страна разбираха от бижута, сребърни прибори, даже от фарфор, а кожичките от норка винаги можеха да разпознават. От руското дворянство хората там

все пак бяха унаследили нещо, ако не друго то поне мярка за сравнение.Ето че животът на руските помещици беше оставил и нещо положително, мислеше си Валя.

Стюардесата се появи и чашата кафе я зарадва. Глътка по глътка бавно го поглъщаше и стрелваше поглед навън през малкото кръгло прозорче на самолета. Нямаше нищо за гледане. Безширната и еднообразна въздушна маса отново я върна към наниза от мисли, които отскачаха във времето. За Иван и за онова негово село си спомняше с ужас. Той ходеше на работа в София и всяка вечер се прибираще на село с влака, а тя го посрещаше със сълзи. После една вечер донесе радостната вест, че е намерил една стая в София на свободен наем. Валя стъкми всичко необходимо. В чантата си събра бързо червилата, пудрата, кремове нощни и дневни като не пропусна лаковете за нокти, а най-вече пръстенчетата, един с малахит, друг с александрит и най-вече онзи с рубин, който Иван ѝ беше подарил когато се ожениха.

Стаята наистина беше много малка и с обща кухня, но при комуналния начин на живот в своята велика страна, това не ѝ направи впечатление. Прие го естествено, защото този модел на съжителство я съпътстваше през целия ѝ живот. Не можеше даже да си представи, че може да съществува и друг, освен видяното по филмите или онова, което е било в Русия преди великата революция. Явно това беше в буржоазните отживелици. Бедата беше друга, не можеха да устроят малката в ясла поради формалности. Живееха почти като нелегални защото Иван нямаше софийско жителство. Това караше Валя да си гледа детенцето, което я невротизираше. Какво значеше да е само майка, да подчини себе си на едно дете, а тя самата да изостава с развитието си. Обичаше детето , но не приемаше саможертвата в негово име. Чувстваше се безпомощна както за себе си, така и за това мъничко създание, което ѝ изсмукваше силите. И какво щеше да се получи с нея самата, питаше се тя, една жалка детегледачка. Така отново Иван ставаше виновен, а Валя изпадаше в ярост . Укротяването преминаваше бурно. Иван как ли не я уверяваше, че това е временно, че сега е важно Люси да укрепне, а после полека лека всичко ще се оправи.Това тя никак не можеше да възприеме. С всеки изминат ден се чувстваше все

по-неспособна да е майка и домакиня, та даже това да продължи в съкратени срокове , като лично обещание пред колектива...

В крайна сметка Валя намери решение. Излизаше, обикаляше къде ли не с Люси на ръце. Един ден се изправи пред Иван и изрече кратко и ясно.

-Започвам да следвам!

-А кой ще ти гледа детето, драга – изрева Иван и не усети как ръката му се отплесна. Това една еманципирана руска жена не можа да понесе. Така вратата, която бе отворила на път към България, сега я хлопна, за да отвори друга. Разведе се. Детето връчи на Иван да си го гледа и да му се радва .

Самолетът сега пробиваше облаците, а перките му сякаш разкриваха онова празно място, където тя беше захвърлила първородния си грях. Зад онази хлопната врата бе останало едно мъничко току що проходило детенце. Людмила беше едва на една годинка, сега добре си спомняше как се олюляваше на малките си крачета, плахо и боязливо подаваше ръчички за подкрепа. Това бяха първите ѝ стъпки . Оттук нататък щеше да расте , щеше да укрепва, а майка ѝ вгълбена в себе си, в собствената си личност ще я забрави с утехата, че има кой да се грижи за нея.

След като напусна Иван, Валентина се сети, че е поданичка на великата страна, която беше стъпила с железен ботуш над една шеста от земното кълбо. Потърси помощта на своето посолство. Беше посолство, с тежка дума. В тази мъничка страна България то беше над господ - бог. То можеше всичко, решаваше нещата с мощта на своята страна. Така Валя, пое към науката в икономическия институт „Карл Маркс” и като съветска гражданка се устрои в общежитието за чуждестранни студенти. По някога си спомняше ,че има дете. Един ден купи бонбони и отиде да го види , но хазайката ѝ каза, че Иван се е изнесъл с детето и не знае на къде е хванал. Студенството я омайваше и така никога не си потърси детето. Беше сигурна, че го отглеждат добре в онова село, а за Иван въобще не искаше да си спомни. Освободена от всички видове домашен еснафлък и тягостно майчинство, най-сетне можеше да расте, да успява и преуспява като една съвременна жена.

Моторите на самолета, които до сега сякаш бяха замръзнали изведнъж зафучаха и стюардесата прикани пътниците да затегнат коланите. Мадрид. Престоят беше кратък. Оттук нататък следваше Виена, където ѝ предстоеше една дълга изповед, различна от тази която си беше припомнила. И как щеше да я изповяда? Там някъде се губеше един живот, за винаги. Единият грях бе повлякъл друг и беше тръгнала да го изкупи. Угризение на съвестта ли беше това? Сега, сред облаците, между земята и небето се мъчеше да подреди миналото. Нищо не беше изчезнало, всичко си беше там и общежитието, изпитите, колегите, студентският живот и Хосе.

-Бременна съм!

-Хосе скочи от леглото и уплашено отвори очи.

-Какво?

-Бременна съм, не чу ли.

-Ами сега, какво...?

-Как какво ще си го родим – изсмя се насреща му Валя.

-Как така?

-Ами така, много просто и ще заминеме заедно в Куба.

-Не, моля те, много те моля! - безпомощно извика Хосе и я сграбчи. Целувките му покриваха цялото ѝ тяло и сякаш обезумял повтаряше:

-Моля те, това не може да стане ... това не може да стане, обичам те, но това не може да се случи!

-Това вече се е случило! – рязко извика Валя.

-Ти не разбираш, аз съм тук със специално поръчение, аз съм нов кадър, готвят ме за отговорна работа. Съвсем скоро трябва да се връщам в Куба. Моята страна е в революция, революция, разбираш ли? – умоляваше я Хосе паднал в краката ѝ.

-Да ти пикая на революцията. Я се стегни. - изкрещя Валя и го изправи. Очите ѝ присвяткваха. – Това съм го чувала вече! – махна с ръка Валя, после го хвана за раменете и го раздруса.

-А бе, вашата революция няма ли нужда от деца. Нашата беше по-велика от вашата, пък не сме си хвърляли децата, точно революцията си ги отглежда най-добре.

Валя млъкна сякаш да набере сили и още по-силно се разкрещя:

-Ти си идиот, кретенясъл, болен си и явно имаш нужда от лечение!

-Моля те, разбери ме, не мога да се върна с дете, аз съм кадър, чака ме отговорна работа. Моля те, моля те! – хълцаше Хосе пред разярената жена, която само преди мигове беше се обтегнала в обятията му спокойна и любяща. Свит и умоляващ като пред иконата на мадона шептеше:

-Моля те, разбери ме... ! Изпратили ме да уча, а аз се връщам с извънбрачно дете.

-Върни се, но аз това дете ще го родя и искаш не искаш то ще бъде твоето дете и ще ти го доведе.

Връчването на дипломите беше тържествено. Присъстваше цялото кубинско общество. В препълнената зала, дипломантите очакваха да чуят имената си и да получат документа, който щеше да ги отпрати към отговорните постове на държавата им. Пред огромен плакат, червеното знамето се вееше в ръцете на Фидел Кастро - бащата на революцията .

-Хосе Родригес! - прозвуча в залата.

Дипломата му я връчи лично посланикът. Беше отличник в науката „Политическа икономия“.

-Viva la revolucia! - извика той и залата екна възторжено.

Валентина стискаше зъби в дъното на салона, а кубинците не спираха да скандират под такт, сякаш някой ги дирижираше с магическа палка.

Стюардесата пъргаво премина по пътеката. Валя пое таблата с храна и я остави недокосната. Миналото все повече нахлуваше и тя сякаш забравяше, че се намира във въздуха. Писмото на нейната единствена приятелка Евдокия я завари сама. От София до Хавана то беше пътувало 40 дни, което изключваше каквато и да е спешна реакция от страна на Валентина. Този ден тя беше решила да почива и да накара Хосе да поизлязат някъде. Чувстваше се отпаднала и все си мислеше, че е време да се пенсионира. Хосе все зает, идваше си изморен и направо влизаше в банята да се освежи. По някога даже не му се и говореше. Тя все се чудеше как да го раздума. Живееха сами. След сватбата забременя , но се оказа неспелучливо и повече не можеше да има деца. Ходеше на работа, но жегата и влагата я потискаха, явно този климът не беше най-подходящия за нея, въпреки че вече 27 години преживяваше тук. Рядко получаваше писма, нямаше от кого и не очакваше някой да ѝ пише. Майка ѝ беше починала. Людмила се обаждаше с някоя картичка по празниците. Но днешния ден беше различен . Едно дълго писмо от България дойде внезапно , за да ѝ припомни максимата,че всичко тече, но нищо не се губи

Хосе я завари подпухнала от плач. В ръцете си държеше некролог. Този хартиен лист нещо му напомняше и изведнъж се досети, че българите така съобщаваха за сполетяла смърт. До нея бяха разхвърлени листата от дълго писмо. „Фиделия...” изчете той и погледа му се заби в снимката. Валя не го изпускаше от погледа си.

В бялото петно, което сега изпълваше съзнанието на Хосе изведнъж като в празен екран се появяваха някакви замъглени кадри. Въртяха се, в началото бързо, като че ли оператор беше натиснал бутона „старт”и не го пускаше.Те се прехвърляха като в пробег едни след друг и Хосе притвори очи, после широко ги отвори, за да прочете отново. „Фиделия” – и Валя видя как лицето му се промени,прибледня и по челото му изби пот. Спомни си едно мъничко момиченце. Фиделия, само на една годинка в ръцете му и той я притискаше силно до сърцето.

- Миличката ми, съкровището ми, ама ти приличаш на мен!

-Та-ти, та... ! - продумваше детето и ръчичките малки и пухкави тупкаха по лицето му.

-Да миличка, аз съм тати, твоя тати! Хубавото ми момиченце... ! - не спираше да я целува Хосе. – Ама ти с тази черна коса наистина приличаш на мен! – Ако беше взела русите коси на майка си щеше да си още по-красива. Я да видя колко си порастнала? - Хосе я пусна и детето стъпи несигурно на крачетата си.

Той я хвана за ръчичките, то направи няколко стъпки несигурно, после я вдигна във въздуха и под ритъма на ча-ча затанцува с нея.

Хосе едва се беше отскубнал от делегацията, която водеше, за да отскочи до студентското общежитие. Колата долу го чакаше. Хосе пусна детето в краката си и притегли Валя към себе си.

-Обичам те! – прозвуча някак като клетва и побегна.

Сега от снимката го гледаше непознато лице и колкото се взираше в него, толкова все повече намираше прилика със себе си. В тягостната тишина сякаш питаше сам себе си: „Виновен ли съм?“ поглеждаше отново към снимката на Фиделия и в образа и сега откриваше един грях, непоправим и страшен.

Преди да замине от България остави Валентина да решава съдбата на детето. Знаеше, че писмата се четат и затова рядко го правеше. Искеше му се да я пита как живее, как се развива малката. За него Куба, революцията, бяха същността на живота му и нямаше право да отстъпва нито сантиметър. Революцията и харизматичния образ на водача го тласкаха по един единствен еднопосечен път и той не можеше да се отклони от него нито сантиметър. Беше им се отдал с цялото си сърце, с всички фибри на тялото. Останалото стоеше изхвърлено назад. Напред беше Фидел и той заедно с тълпата го следваше, предано и фанатично.

-Виновен... ? – продължаваше да се пита Хосе и погледът му не се откъсваше от некролога. Някой сякаш го притискаше, а той немееше и не можеше да отговори сам на самия себе си. Грехът се роди от една любов. Грехът и революцията се вплетоха в кълбо и той все още не можеше да ги различи.

Валя с детето останаха в София нямаше долари, за да плати самолетния билет. Ако пък бяха пристигнали, Хосе не проумяваше като какви щеше да ги представи, затова и не настояваше. Ужас го обхващаше при мисълта за укорите и приказките, които щяха да се изсипят по негов адрес. Имаше всички предпоставки да се извисява в кариерата и не искаше в никакъв случай да се проваля. Беше убеден, че Валя ще се справи някак си, тя беше по-силна и решителна от него. „Patria o muerte” беше неговия призив, над всичко, тласкаше го напред и не си даваше сметка, че там някъде едно изоставено дете ще изгори в жертвеника на неговата революцията!?

-Стюардесата прикани пътниците да затегнат коланите.

-Виена.

Валентина пристигна при първородната си дъщеря Людмила, и вместо изповед разгърна некролога на Фиделия.

-Сестра ти.

-Как сестра?

-Да, това е сестра ти. Умряла. Оставила е дете на около три години в София. – на един дъх издума Валентина, сякаш да не даде повод за никакво съмнение.

-Какво, какво? – изкрещя Люси и втренчи очи в майка си. Струваше й се, че нещо не е разбрала, не е дочула добре, че това в никакъв случай не може да се отнася за нея.

-По дяволите! - изкрещя тя – Каква сестра? Къде...? Кога...?

-Да, имала си сестра. – отговори Валя този път смутена като на изпит. - Умряла е преди три месеца в София, трябва да открием детето!

-Имала съм сестра в София с дете... ?

Валентина отвори уста да обясни, че и тя самата не е знаела, но не можа. Люси се втренчи в некролога: „Почина...Фиделия Валентинова на 29 години...”. Погледът й замръзна на снимката, Беше красиво момиче, с големи очи. Прибраната й коса откриваше едно фино продълговато лице.

-Сестра ми... ? - повтори Люси - Боже, колко млада... ? - не можеше да повярва. Краката ѝ се залюляха и тя се тръшна в близкото кресло. Пое въздух и изхриптя като удавник. Хванала главата си с двете ръце, забила поглед в земята си мислеше „Какъв боклук е тази моя майка.“

Валентина стоеше права по средата на стаята и мълчеше. Люси влезе в банята и пусна студената вода. Написка се и дълго стоя пред отворения кран. Водата течеше шумно и обилно, загледа се в силната струя и като че ли ѝ се искаше да тече още по-силно и да отнесе ужасната новина, която така стремглаво я сполетя. Почувства, че ще повърне, но бързо преглътна, също както и току що долетялата вест.

В стаята Валентина продължаваше да стои права. Трябваше да обясни като как се е появила тази нейна сестра, но не знаеше от къде да започне. Людмила беше впримчила поглед в нея и не я изпускаше. Очакваше обясненията на тази своя майка, която я беше изоставила, а ето сега изневиделица се появява една нейна сестра, умряла тя оставила дете.

Човек би подлудял от една такава новина. Можеш спокойно да не му повярваш, но пред Людмила сега стоеше нещо вещественно, което държеше в ръцете си. Пред погледа ѝ образ ... Фиделия, а по долу по-средата с големи черни букви ПОЧИНА... Не беше за вярване.

Людмила вторачена в майка си не можеше да отрони нито дума. Онемя. Валя, набрала смелост, продължи:

-Хосе ме обичаше. – започна тя плахо - и искаше детето, но го беше страх от неговите.

-Кои негови?

-Другарите... !

-Какво, какво? – извика Людмила втрещена. Сега Валентина разбра, че каквото ѝ да каже в този смисъл ще бъде неразбрана. Как можеше Люси да проумее какво е държавно поръчение, революция и цялата атмосфера, в която Хосе беше потънал: общественото мнение, служебния пост, който го очакваше в Хавана и изискванията за определено поведение... Морално?!

Как можеше да ѝ обясни, че раждането на едно дете в случая е несериозен акт, когато задачите са по възвишени ,когато има революция...

Пред срещената Людмила, изповедта ѝ не можеше да се разгърне и премина във възможната най- кратка форма.

-Хосе замина и поръча да кръстя детето на Фидел Кастро.

-Какъв жест! - изкрещя Людмила ужасена, скочи, хвана главата си отново с двете ръце и процепи въздуха – О неее, какво ми говориш... ?

-Фидел беше неговия идол – започна да обяснява Валентина. - Хосе се надяваше да дойде и да ни вземе в Куба, но не успя. Разрешения, виза, как си го мислиш ти, а и липсата на западна валута за самолетния билет. Тогава не го вярвах, но и до днес е така. Аз също нямах възможност да купя билет. Влачех изпитите, за да задържа студентската квартира. Фиделия проходи и наскоро Хосе се появи. Вече на отговорна работа и водеше една делегация, но отново се оказа невъзможно да ни вземе

-И защо?

-Защото отново не можеше да се появи с извънбрачна жена и незаконно родено дете. Разбираш, щяха да го обвинят в лъжа, да го освободят от длъжност... .

-Какво от това? – извика Людмила и отново и се доповръща. Сега вече знаеше, че и този Хосе е същия боклук като майка ѝ . Добра постановка беше направил, за да се измъкне и нищо друго. Може ли едно дете да стане курбан заради някаква фикс идея и дефектирани мозъци. Явно, че можеше и то станало.

-Това е чудовищно, чудовищно! – крещеше Люси и нервно чупеше пръсти. Някой сякаш наистина я удари в стомаха и отново влезе в банята.

-Ти нищо не разбираш! – опитваше се да я убеди Валентина - Той ме обичаше, целуваше Фиделия и плачеше. Искаше да сме заедно, страдаше. Не можехме нито да избягаме, нито да останем в България. Разделихме се. Какво можех да направя сама с дете, без работа, без близки, без пари?

-Наистина вярваш ли си, че си била в невъзможност? - попита Люси и се вторачи в майка си. Укорът ѝ беше недвосмислен. Беше дошло време да чуе от устата ѝ оправданието и нейната житейска философия, колкото мъдра, толкова и порочна.

-Беше ме страх и за мен и за Фиделия. Искях да ѝ се случи най-доброто, не исках да я мъкна нагоре-надолу, не вярвах на себе си, че мога да я отгледам здрава и добре възпитана. Тогава моята приятелка Евдокия, на която плачех по цял ден уреди с едно аржентинско семейство да вземат Фиделия. Мъжът беше в София на работа със съпругата си и искаха да си осиновят дете. Тя му беше преводачка . Запознахме се, излизахме заедно, заобичаха детето. Аз дадох писмено съгласие, а те ми платиха самолетния билет и взиха детето. Така заминах за Куба. Остана те да подготвят другите формалности. После Евдокия ми писа, че Фиделия е добре и наскоро ще замине за Аржентина. Съжеляваше, че не може да ги изпрати защото отива на студентска бригада. Когато се върнала аржентинското семейство било вече заминало и беше сигурна, че са отвели детето. Адрес не били оставили с оглед на конфиденциалност.

Валентина млъкна, а Люси не пожела да задава повече въпроси. Изповедта на майка ѝ я ужаси. Един самолетен билет беше цената на родната ѝ сестра. Трябваше да благодари на съдбата, че е имала баща добър българин . Отгледа я в немотия, но я отгледа. Израстна здрава и жизнена иначе кой знае къде щеше да я отвява вятъра по широкия свят. За пръв път оцени жертвата му. Искаше ѝ се да падне на колене и да му целуне ръка. Мизерията, недоимъка, скандалите оставаха настрана, достатъчно ѝ беше, че го имаше.

-Това беше най-доброто решение. – продължи Валентина – И с тебе стана така, оставих те на баща, ти защото бях убедена, че при него ще бъдеш по-добре. – Набрала смелост и някак да се уневини продължи.

-Знаеш ли, през войната и даже сега сирацити в Русия са безцент. След войната ходили голи и боси по улиците. Прибирали ги в приюти. Знаеш ли, че майките оставяли децата си пред вратите, за да ги спасят от гладна смърт, побягвали и повече не ги

търсели. Това не е ли по-морално от майчиното чувство да пазиш детето до себе си, а то да страда и да умира от глад.

В стаята беше тихо. И двете мълчаха.

-Войната! – извика Люси – Все войната ви е виновна на вас руснаците. А след войната какво? Децата са на обществото, нали? Майките тичат на работа от сутрин до вечер. Тичат по събрания и решават важни работи, например, дали утре слънцето като как ще изгрее или последните приумици съдбовни... . А ти си се родил и никой не те е попитал искал ли си го или не. Случайно или нарочно не знаеш, просто си пръкнал на този свят. И ето, подхвърлят те някъде, за да те отгледат други, да растеш уж в по-сигурни ръце? А кого ще обича това дете? Държавата? Естествено не, нито пък някой, който те е създал и никога не си виждал, а в твоето сърце ще има винаги една празна дупка и ще си я носиш цял живот.

-Стига – извика Валентина – Ти нищо не разбираш! Не знаеш, че когато ти набиват цял живот в главата, че си част от обществото, ти в момент на нужда разчиташ на неговото устройство. То ти става баща и майка в тази наша необятна страна, където сме пръснати като пилци далеч от семейна среда. Казваш си, то е силно това общество, защото това е държавата с цялото й устройство, по-силно от теб самата и в цялата бъркотия на живота, то ще отгледа децата ти по-добре. Ти се чувстваш слаб и неопитен пред тази силна машина. Не съм виновна аз, нито много други като мен са виновни.

Люси слушаше разпалената реч на майка си и чак сега откри отговора на онова "защо ме изостави?". Никакво оправдание, майчинството й беше претърпяло сериозна деформация. Валентина вторачена в себе си, беше объркала историческото време, но явно влачеше със себе си приумиците от миналото на онази силна и всемогъща страна. Този мегацентър беше се разпаднал, но какво от това, човекът моделиран с дефектен материал си оставаше същия.

-Ти чуваш ли се какво говориш? – прекъсна я Люси – Явно комсомолското ти възпитание е било в повечко.

-Държавата, по-силната, факторът за колективно отглеждане на деца, инкубаторът, какво е това – извика Люси. – Тази мода тръгна май от вас и днес ни залива както никога до сега. Потънали в бедност и нищета днес ражданията изтичат като производство на конвейер. Порочни майки раждат и хвърлят децата си за отглеждане, защото някой е присметнал, че държавата се справя по-добре от майката.

Люси спря, наля си чаша вода и кой знае как се сети да разкаже за онова страшно време когато българката с риск на живота, криела децата си от турците. Те отвличали яки и хубави момченца и там в еничерския корпус растели и нахранени, и облечени и даже образовани, но когато ги откъсвали от ръцете на майките, те майките се поболявали и премирали от мъка през целия си живот. Тези майки неуки и бедни са знаели, че рожбите им най-добре ще растат на тяхната гръд, макар и пресъхнала.

В отговор на дългата тирада, Люси имаше само един отговор. Майчиното чувство нито огън го изгаряше, нито вода го отнасяше, като земята. Нали сама си отгледа Камен и през ум не ѝ е минавало, че можела да го даде някъде та да е по-добре отколкото при нея. Баща ѝ като разбра, че е забременяла се разсърди и я изгони, а когато роди тя отнесе детето си в един фургон край София. Това беше ѝ осигурил като квартира нейния приятел, нямаше професия, но поработваше по малко. Беше есен, събираха клечки да палят огън, а печката изтърбушена пушеше отвсякъде. но и през ум не ѝ минаваше да си даде детето на някой, който да го отгледа в пух и да расте със златна лъжичка в устата. После когато снегът затрупа фургона и термометърът едва се дигаше над нулата реши да даде малкия в ясла, после в детска градина и така отрасна. Не ѝ беше никак лесно. По-късно младият баща се пропи и изчезна, а тя тичаше на работа, в събота прибираще малкия от яслата и това беше единствената глътката радост. Вечер гушнати заспиваха. Притискаше го до сърцето си, за да му прилее от своите сили и цялата си любов. Затова сигурно сега я обичаше от всички най-много, макар и сред толкова много млади и красиви виенчанки. Така тя отгледа Камен. Брат ѝ не преставаше да се грижи за нея, сякаш да ѝ се отблагодари за детските щуротии. След време баща ѝ прости за неразумната

грешка. Не я изостави и тя отново почувства че не е сама, че има семейство. Затова и тук във Виена се чувстваше силна, не беше ничия. Дядото ходеше често да прибира внука си от детската градина. После го пое временно докато тя се устрои. И това не беше никак лесно, но Людмила прибра детето при себе си и си го отгледа жив и здрав. Сега вече компютарен специалист идваше често при майка си, отлепваше ѝ по една целувка и никога не пропускаше да ѝ казва „...ти мила мамо си непоправима”.

Навсякъде, по-целия свят и във всички исторически времена е имало и ще има изоставени деца, мислеше си Люси. Ще се раждат и ще растат под нечии грижи, но те винаги ще търсят майките си, дано ги открият и дано това да си струва, защото колкото и тъжно да звучи, това може и да не си струва, мечтата да откриеш кой те е родил. Първообразът нека остане във въображението чист.

ИЗКУПЕНИЯТ ГРЯХ

Люси стискаше здраво волана. Колата отцепила по автобана следваше посока София. Там някъде беше Калин, детето на Фиделия. Две жени бяха тръгнали да го открият и двете мълчаха. Едната с чувство за изкупление на греха, другата с готовност за спасение.

Валентина си спомняше всяка запетая, всеки ред от писмото на Евдокия. Фиделия била слабичка и нежна, косата смолисто

черна, прибрана назад откривала едно малко и нежно лице. Очите големи, черни като пламъчета все искрели. От отвореното прозорче на павилиона се подавала една усмивка и бели зъби подредени като в наниз. Сред отрупалите я списания и ликове на звезди, тя се различавала от всички, като истинска... .

Хората се спирани, грабвали утринния си вестник и побягвали към автобуса.

„... не знам мила приятелко, не мога и да ти го обясня” - пишеше госпожа Евдокия, но нещо ме теглеше към това същество. Нали не се омъжих след онази моя нещастна любов. Не можах да преживея бягството и разочарованието. Така си останах сама и не минаваше ден да не се отбия при Фифа. Така си каза името. Понякога си мислех, да не прекалявам, да не ѝ досаждам и гледах да я подмина, но на другия ден сякаш някой ме повеждаше право на там. Не мога да ти го обясня, беше нещо като магия, кръстя се и не вярвам на себе си, благодаря ти господи. Сега се питам, дали в мен не тлееше непознатото чувство на майчинство, което беше готово да се открие, или просто някой ме тикаше към нея. Не знам, освен да кажа: „чудни са делата господни” и да вярваме в неговата закрила. Беше много слаба, искаше ми се някак да я подсиля и често закусвахме заедно. Сгънати в тази метална кутия аз с баничка и чай, тя с кифла и кафе. Докато не продадеше вестниците не можеше да мръдне. Искаше ми се да я каня в къщи, да идва, да си говорим, но тя все бързаше и казваше: „Калин ме чака, Калин ще се сърди, ако закъснея. Веднъж сякаш натъжена ми каза:

-Калин много ме обича, има само мен!

-Как така?

-И аз много го обичам, имам само него.

Всеки път, когато ми се искаше да разбере нещо повече, тя бързо минаваше в друг разговор и разбирах, че не бива да я разпитвам. От случайно изпуснати думи, подразбирах, че е сама и живее трудно.

-Калин е моята собственост, нищо си нямам. –смееше се тя - Много е послушан, събота вечер като го взема от яслата чистя блока и той с мене, мамо, мамо, дай парцала, тук не е измито

посяга с малките си ръчички и бърка в кофата с вода. Иска да ми помага. Много е сладък.

-Е, значи ще е работлив.

-Да, да расте якичък, не прилича на мене, има на кого... .

„Така и не разбрах, мила моя“, пишеше Евдокия, наа кого приличаше малкия Калин, нито пък го видях. Единствено аз се заседях при нея. Напоследък я виждах все по-слаба, лицето ѝ беше някак восъчно, очите ѝ светеха, а това че кашляше ме плашеше.

-Защо така бе момиче, я отиди на лекар!

-Нямам време, госпожо! Кога да отида?

Носех ѝ гръден чай с мед. Веднъж чак навън се чуваше как кашля, сякаш се давеше. Отидох в аптеката и купих един сироп. Тя поиска да ми го плати, аз ѝ се скарах, че не отива на лекар и на другия ден павилионът беше затворен. Исках да я открия, повярвай ми, стоях насред път и се чудех накъде да тръгна, за да я намеря. В павилиона вече нямаше никой, но същият, който ме повеждаше всяка сутрин към нея сега като че ли ми казваше, „продължавай не спирай, ще дойде“. Така до деня, когато намерих павилионът облепен с некролози. *Фиделия Валентинова...* . Не вярвах на очите си, та това беше твоята Фиделия, твоето малко момиченце. Помниш ли колко бяхме доволни, че сме я устроили при добри хора и ще има цялото щастие на света. Явно, че не се е получило. Аз тогава бях ти писала, заминах на бригада, нали знаеш как студентите ни подкарваха да вадим картофите на текезесарите, нямаше ме цяло лято. Явно, хората са се оплели с формалности и без преводач не са успели да узаконят осиновяването.”

Людмила наля бензин и отново стъпи на асфалта. Потокът от коли профучаваше край нея и изчезваше зад хоризонта. Всички бяха поели нанякъде и устремно следваха своя път. Валя облепната на седалката предремваше.

-Искаш ли да спрем?

-Не, не, карай.

Асфалтът черен и лъскав очертаваше пътя. Людмила попоглеждаше към майка си и не можеше да проумее новината, която ѝ стовари. Петнадесет години откакто живееше във Виена и никога не е предполагала, че е имала сестра. След като преброди света и издири майка си, можеше да ѝ каже, че има сестра. Можех да я открия и нея - мислеше си Людмил - щях да се стрелна и до Аржентина да я търся. Колко му беше да се метне на самолета. - подсмя се тя - Този път към Антарктида.... защо пък не? А то тя била в София и можехме да заминем заедно за Виена. Колко много възможности е имало да я отърва от злокобната ѝ съдба. Готова да извика Люси въздъхна, вдигна за миг ръцете и ги стовари шумно отново върху волана.

-Какво има, попита майка ѝ, ако си се изморила да спрем?

-Няма да спираме, ами си мисля от къде ще почнем издирването на Калин. Сигурно това ще е по-трудно отколкото да прекосиш земното кълбо от единия полюс до другия.

Госпожа Евдокия не можеше да каже нищо повече от това, което беше написала в писмото си до Валентина. Оставаше да се отида на адреса, посочен в некролога. Съседите единствени съобщаваха за смъртта на Фиделия.

Жилищният комплекс в квартал „Красна поляна“ потънал в кал и локви се издигаше сред тръни и подивели рози. Преминаването от един блок на друг ставаше с риск да си загубиш обувките в калта. Люси за пореден път благодари на себе си, и куража да се измъкне от тази мизерия. И така подскачайки от камък на камък и от локва на локва, откриха търсения адрес. Блокът се издигаше право нагоре със своите 12 панелни етажа, като постижение на цветущо строителство. Под прозорците в богата разноцветна палитра се вееха облекла от всички видове текстилни тъкани за разлика от Австрия, където погледът се губеше в красотата на цветя. Балконите, едни остъклени, други отворени, препълнени с бидони, кашони, бутилки и разни произведения на индустриалното общество, допълваха неореализма на целия комплекс.

Люси вървеше напред, а след нея майка ѝ като закачена я следваше. Спряха пред таблото със звънци и зачетоха с надеждата да открият името на Фиделия. Все пак не беше умряла много

отдавна, нямаше и три месеца. Стояха пред таблото и се чудеха на кого да позвънят. Люси добре знаеше, че понятието портиер беше несъвместимо с неореализма на тези квартали и реално нямаше кой да им отвори вратата. Започнаха да звънят наслуки, но на въпроса „Кой звъни“ не знаеха и те кои са и докато обяснят защо звънят, връзката се прекъсваше. Стъписани не знаеха как да се представят: „Сестрата...?“ „Майката...?“ Фиделия умряла, а ето сега се появява сестрата, че и майката. Никак не вървеше. В това време една баба, тръгнала да си хвърли боклука се появи на вратата.

-Госпожо, може ли да ви попитаме нещо?

-Питай, момиче, стига да мога да ти помогна.

-Ами, знаете ли? – поде Люси някак несигурно- Тук наскоро е живяла една млада жена Фиделия.

Бабата, се замисли сякаш искаше да си припомни нещо.

-От къде да знам, я виж що е народ тук, таман колкото едно село?

-Умряла е наскоро, Фиделия – подчерта Валя- имала е едно момченце Калин 3 годишен.

-Да, имаше, тя чистеше блока и детенцето все с нея, умря горката. – Бабата спря и посегна към кофата с боклук. – Е, какво ви интересува?

-Къде беше нейния апартамент?

-Какъв апартамент? – каза бабата – На върха в гарсониерата. Наскоро там някой се нанесе.

-С кого общуваше в блока, кой я познаваше?

-Всички я познавахме нали тя чистеше. Ама я вижте онези там под нея – каза бабата и тръгна към контейнера с боклук.

Вратата вече беше отворена. Асансьорът кодиран специално не се появи и двете дами поеха по стълбите към 16-тия етаж. От мазето се носеше уханията от традиционното кисело зеле, което набираше сила в ферментационния си стадий. Площадките на стълбището ги пресрещаха счупени столчета, спукани делви, но

най-вече пантофи строени пред всеки апартамент та уличната кал да не достигне вътре. Техният аромат се сливаше с това на зелето и въздухът ставаше все по-тежък за дишане. Някъде площадките бяха по големи и там железни ограждения правеха недостъпен входа към вътрешните апартаменти или пък изпълваха пространството с хладилник „Мраз“ , печка „Мечта“ и перална българско производство с престижната марка „Перла“. Лека полека двете дами стигнаха на 16-тия етаж.

Новодошлата наемателка не знаеше нищо, а жената от долния етаж, разказа, че един ден Фиделия така се закашляла, че повърнала кръв. Станало й лошо, повикали линейка и я откарали. Детето върнали в яслата.

-Като видях, че не си идва отидох да я търся в Пирогов. – Дълго ме мотаха, защото не знаех къде точно да я търся. В крайна сметка я открих но вече била в моргата. Умряла предния ден.

-Не можех да повярвам, че такава младост ще легне в земята. - съседката едва сдържаше сълзите си, пое въздух и продължи.

-Не знаех на кого да съобщя, все казваше, че няма никакви близки – Как така, питах я аз? - Ами така! - сподели един ден - израснах в сиропиталище. - Повече нямаше какво и да я питам. Беше ми ясно, че си няма никой.

Валентина, седнала в края на един дървен стол, плахо потреперваше и чупеше ръце. Людмила, прехапала устни, полагаше неистови усилия да не се разплаче.

-А вие какви сте на Фиделия?

-Близки! – побърза да отговори Валентина.

-Много близки – добави Люси и повече не можа да сдържи сълзите си. - Аз съм нейна сестра – прошепна тя някак спотаено, сякаш да оправдае присъствието си.

Стаята потъна в тишина. Двете дами бършеха сълзите си, а третата ги гледаше, сякаш онемяла, не знаеше как да ги заговори.

-Когато се върнах в къщи – продължи съседката - Сетих се, че имам нейната снимка беше ми я дала заедно с личната карта да й извадя трамвайна карта. Обещах след това да се разходя до

Красна поляна и да ѝ я занеса в павилиона. Знаех го къде е и без това щях да ходя до пазаря, но закъснях и не отидох. Същата вечер ѝ прилоша и я откараха. Дадох на доктора личната и карта. Той ме попита за близки и каза, че ще я закарат в Пирогов.

Фиделия беше дошла на този свят обречена на самота и си отиде от него без да се сбогува с никого. Така и беше отредено. Лукавата змия я подмами и тя опита от забранения плод на райската градина. Кой можеше да ѝ каже да не го прави. Смъртта, назиданието на всевишния я прибра, сякаш за да си откупи греха и да се превърне отново в пръст.

Дни наред двете жени издирваха Калин. Валентина усети още в първите дни, че руският ѝ акцент нямаше да се приеме като някога с почитание и затова предпочете да остане зад паравана пък и краката ѝ не я държаха.

Людмила си даде сметка за трудностите, които я очакваха, но далеч не предполагаше за кошмара от който трябваше да измъкне Калин. Тя откри една нова България, клокочеща в смрад и залята с помия. Беше началото на новия век и на едно ново време. Струваше ѝ се, че всички тичат без да знаят накъде отиват, блъскаха се едни в други, за да се върнат пак там откъдето бяха тръгнали. И над всичко стоеше някакъв луд пробег към забогатяване. Деряха с нокти и зъби, пробиваха с ритници и лакти сякаш да си отмъстят за някакво им отнетото право. А какво точно беше то? Всички отговаряха различно и всички потъваха в едно и също блато. Едни се мъчеха да оцелеят, други да изплуват с всички средства на безчестие.

Започна от яслата, където Калин беше останал след смъртта на майка си. Директорката я прие с явни резерви и с готовност да прекрати разговора, преди да го е започнала.

-Като сте му леля, сега ли се сетихте да го откривате Калин? Десет дни след смъртта на майка му чакахме някой от близките да се появи.

-Но моля ви, късно разбрах за случилото се, кажете ми къде е Калин?

-Три месеца изминаха и ето чак сега идвате да питате за Калин! Моля не ми губете времето, къде бяхте до сега?

Директорката стана от бюрото си, готова да приключи този разговор, а Люси за свое оправдание каза

-Аз живея във Виена и пристигнах, за да го издиря, моля ви, помогнете ми!

Лицето на директорката омекна като пухкава хавлийка пред умоляващата Люси. Погледът ѝ изследователски се спря на кожената чанта и марковото яке, напомнящо ѝ рекламите на чуждестранно списание.

-Сега не мога нищо да ви кажа. Викат ме на съвещание, елате утре ... Директорката стана и вече с омекотен тон продължи - утре след обед, елате... !

Люси не беше забравила как в България всичко може, стига да знаеш как да си го получиш. На другия ден, директорката я очакваше.

-Почерпете персонала! – каза Люси и вместо добър ден извади от торбата голяма кутия бонбони „Мерси“. Погледът на директорката, като рентенов лъч пробиваше торбата, от която Люси извади бутилка уиски и малко пакетче. – А това е за Вас.

Сега вече нещата си дойдоха на мястото. Директорката извади регистъра. Калин Фиделиев Валентинов... .

-Да ви кажа право и аз се обърках. Трябваше нашата община да го настани някъде, но те протакаха. Тогава се обадох в столичната община. Те надълго ме разпитваха...защо? ...как? Наистина ли никой не го търси?

- Наистина, отговарях им аз. Тогава започнаха да ме разпитват как изглежда детето, цигънче ли е? – Не, не – отговарях им. - Беличко е, едричко и хубаво. Казаха ми да го задържа и след това служителката от общината изпрати човек и го взеха. Казаха, че ще го заведат в дома за сираци в Красно село. Това е всичко, което мога да ви кажа.

Директорката стана и изпрати Люси до вратата.

-Обадете ми се, ако не го намерите! – каза тя, предугаждайки, че мисията няма да е никак лесна. Пазарът за деца в последно време се вихреше, бизнесът под всичките му форми процъфтяваше без оглед на вид и подобие. Хиляди деца растяха в сиропиталищата на новата България, но тя охраняваше своите граждани. Това бяха нейните бъдещи правоспособни българи и тя не ги даваше с лека ръка. Растяха сополиви, малограмотни и ги пазеше за себе си. Но точно законът, това тежко желязо беше тръгнал да се разпада пред силата на благородния метал – златото. Продаваха се деца, диплеха се долари. Директорките на сиропиталищата отваряха широко вратите на чужденците. Подът излъскан, персоналът в бели престилки, децата измити и спретнати.

-Заповядайте! – развеждаше ги директорката – Избирайте... ! Какво искате момче или момиче... ? На каква възраст го искате... ? Русичко или мургавичко... ? - Чужденецът посягаше като към рафт със стока, взимаше едно дете оглеждаше го, опипваше го. После минаваше към друго, връщаше се към първото, оставяше го и посочваше:

-Ето това! Запазете ми го, моля, докато уредя формалностите! - и посягаше към портфейла за капаро. Директорката го отделяше и го пазеше. Разговорът продължаваше в дирекцията и свършваше с имената, адреса и телефона на адвокатката, готова да уреди въпроса.

Люси обикаляше от сутрин до вечер сиропиталищата. После тръгваше към инстанциите с един и същ въпрос.

-Къде е детето Калин Фиделиев ...?

-Предадохме го по надлежен ред на социалните служби.

Отговорите се кръстосваха, като в полицейски разпит и пак нищо. Оказа се че го няма, не е регистриран, после бил руски гражданин... . Дни наред Люси кръстосваше между общините Младост, Красна поляна и Овча купел, та чак до Консулската служба на Русия, защото последно ѝ бяха казали, че сигурно е регистриран като руски поданик и затова му се губят следите. Следваше поредицата от всички сиропиталища с все един и същи въпрос:

-Къде е детето Калин... ? Може ли да разговаряме с директорката на дома?

-Няма я. Защо ви е?

Няколко главички се подават от етаж.

-Ей, дошли са да ни оглеждат!

Изведнъж един куп деца се втурват по стълбите: „Лельо, лельо, вземи ме!“, „...Лельо, виж колко съм хубав!“, „...Лелче, лелче, много съм послушна“, „... ти от Америка ли си, вземи ме!“. Възпитателката едва удържа стеклата се към вратата група деца и в глъчката Люси извиква силно, за да надвика децата:

-Имате ли, дете на име Калин... ?

-Не не, нямаме Калин. – отговаря възпитателката, притисната от децата и вратата се затваря.

Дом № 5 ,№ 12, № 3 Красно село и още Дом № ... и № ... всички подред и сякаш земята се беше разтворила, за да погълне Калин. Беше изчезнал без звук и следа. Последно от Дом № 16 бяха категорични,че детето поради трансформации на групите е изпратено в Дом №7 в кв. „Младост“.

Люси почти светкавично се изстреля към поредния дом и слава богу директорката си беше в кабинета. Домът се казваше “Надежда” и Люси някак обнадеждена от името на дома си каза, че тук вече ще открие Калин. Директорката любезно се усмихна. Вероятно си мислеше, че някой идва с благотворителна цел или за осиновяване. След толкова обиколки и приказки , Люси беше кратка и ясна:

-Тук са ви изпратили дете на име Калин Фиделиев Валентинов, 3- годиншен.

-Така ли? И кой ви каза? - настръхна изведнъж насрещната личност.

-Директорката от Княжево.

-Директорката от Княжево знае много добре, че пътят от там до тук не е пряк.

-А какви са криволиците? – запита Люси вече на ръба на нервна криза.

-Не е идвало при нас такова дете. Ако е тук защо да го крия?

-Ами от къде да знам, къде да го търся, как така никъде го няма? Кажете ми, къде да го търся?

-Съжалявам, но не мога да ви помогна.

Люси затръшна вратата на и на този дом... . Разбрала, че и тук не беше очаквания отговор тръгна, но вече съвсем не проумяваше на къде да хване. Повървя и изведнъж се сети за директорката на яслата, от където последни бяха виждали Калин. Беше й обещала да й помогне. И отново зареди един плик с бонбони, бутилка, разни вкусотийки... и тръгна към детската ясла на Калин.

-Моля Ви, разчитам на вас, помогнете!

-Ако вече не е продаден?!

-Как продаден?

-Така, много просто.

-Не, това не може да бъде!

-Може, може... !

-Как е възможно, какво говорите?

-Говоря истината. Предугаждах какво ще му се случи... такова хубаво дете и затова ви казах да ме потърсите... . За дете като Калин, здраво, без дефекти, бяло, хубаво, с неизвестни родители ще се наддава със сигурност до 30 хиляди долара.

Люси стоеше насреща с отворена уста. Целият ѝ речников фонд с всички препинателни знаци беше изчезнал и не можеше да каже дума. Познаваше родната си страна с всички машинации, мизерии, гадости, но ето сега научи още нещо „пазар за деца”. Новината ѝ се появи изневиделица, като паднал гръм и сега тя трябваше да ъгне след нея. Ето, че толкова много неща не знаеше. Броят на сираците растеше и надминаваше 40 хиляди. Пръснати в цялата страна бяха оставени на грижите на социалните служби и общините. Растяха в домове за сираци като в инкубатор под грижите на директорки и лелки, всички добре охранени. Директорката, като грижовна квачка пазеше своите пилци и когато идваха да ги оглеждат тя според случая ги предлагаше. Процедурата беше сложна, даже законна, но затова пък тя можеше да опрости нещата и това се възлагаше на доверен адвокат. От тук нататък следваше негово величество законът. Адвокатите го изпълняваха „легиа артис”. Разбира се, че беше сложно, все едно да събереш от девет морета вода, но всеки получаваше своя дял: прокурори,, чиновници от всички рангове, преводи и легализации на документи, до издаване на задграничен паспорт. Всеки знаеше цената на своята работа и адвокатът трябваше да им шари в брой иначе ставаше засечка. Затова пък и той си знаеше своето, и за да няма недоразумение, предварително съобщаваше на изшчеца своята цена. Ето така ставаше, а на Люси и през ум не ѝ минаваше, че Калин вече е одобрен, даже капариран. Пристъпила като в преддверието на ада сякаш самия Данте и шепнеше „Надежда всяка тука оставете”. Погледна директорката и готова да премине в нов етап на издирване извика:

-Неее... !

-Побързайте детето е в дом № 6! Крият го защото е обещано.

Тук баба Валентина се яви с Люси. Директорката този път побърза да съобщи, че Калин е в детския тубдиспансер, превантивно го изпратила там защото майката е починала от туберкулза. И се впусна да обяснява колко е сложна процедурата по осиновяването.

-Знаете ли това ще продължи 3- 4 години, защото не сте българка, съветвам ви да го оставите за осиновяване.

-Не, не! – прекъсна я бързо Люси.

-Ама тази възрастна жена ще може ли да изчака тук толкова дълго? – поде директорката някак с чувство на състрадание към горката баба.

-Не,не, няма да стане! – отново извика Люси.

-Недейте така! – продължи директорката и някак благонадеждно се обърна към Валентина – знаете ли една много добра и богата жена иска да го осинови, това е за доброто на детето, съгласете се.

Валентина погледна директорката, после погледът ѝ се заби в Люси и сякаш преминала през катарзис, изнемощяла и жалка отрони едно спотаено с мъка „не”.

От тук нататък процедурата пак се заплете, сякаш една цяла мрежа от доброжелатели не искаха да изпуснат Калин, също като на търг. Наддаването беше с пари, с много пари. Ако някога цената на Фиделия беше един самолетен билет до Хавана, то този на сина ѝ надминаваше 30 хиляди долара. Това беше цената на едно дете в новото време.

Люси сега впрегна всичките си сили като в спринт към финала. Стигна и до международните инстанции, които не проумяваха скълъпената сложна схема на осиновяване. В случая с Калин при наличността на родната му баба въобще не е била нужна никаква осиновителна процедура.

Докараха Калин от детския тубдиспансер, където директорката го укривала. Стоеше в скута на баба си и не спираше да пита:

-Ти коя си?

-Бабушка, твоя баба.

-Какво е това баба?

-Това съм аз, баба Валя.

-Баба? – питаше Калин защо жената пред него е баба. Явно все още не беше стигнал до названията на родословието. Беше

чувал за баба Меца и баба Яга, а ето сега се появи и една друга баба, баба Валя.

-Аз пък съм твоята леля.! - Калин погледна Люси без да се учуди, това название му беше единствено познато. Всичко наоколо, целият негов свят беше съставен от лели, млади, стари,дебели и грозни. Всички от женски род се вместиаха в това единствено название .

-А ще ме вземеш ли? – колебливо попита той.

-Разбира се!

-Тогава ще си ми майка... ? Няма да си леля, нали? Нали...?

Пътят към прибирането на Калин, както Люси не подозираше тръгваше от предизподнята на ада, но тя не остави надеждата. Данте е бил прекълнено черноглед. Директорката на дом №7 го беше заделила щом като го видяла. Един такъв хубавичък, едричък, беличък със сини очички и тъмна косичка. Красавец. Това не беше за изпускане и набързо го приватезира. Тази дефицитна стока, грехота е да се застоява и да прашясва по рафтовете: баща: -неизвестен, майка: -болна от туберкулоза, умряла. Това се връзваше добре и скорострелно отпрати Калин в Детския тубдиспансер, да го лекуват превантивно, за да не последва съдбата на майка си. Благородно.

Надеждата умираше последна, но в случая остана да живее. Люси за най-добре прибра своя племенник . Това не беше лесно, но стъпка по стъпка този път по закона успя. Пътят му към Куба не беше най- удачния пък и краят на революцията не се виждаше. Жертвата на майка му беше достатъчна. И така баба Валя пак се отърва, а Люси се сдоби с племенник. Гушна го и за най-добро, поеха към Виена.

-Ти майка ли си ми?

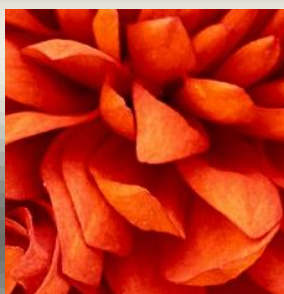
-Както искаш... ?

-Искам... !

Колата набра скорост и той заспа. Беше нощ. Люси се взираше в пътя и кой знае защо си спомни легендата за онзи великан, който си счупил огледалото над Карелите, те се пръснали на хиляди пърченца, за да се превърнат в езерца. Е, не му е било чак толкова трудно на онзи великан. Люси пък беше събрала счупеното огледало, а едно парченце беше се издигнало високо в небето и то винаги щеше да огрява пътя на сираците , мислеше си Люси. Това пък беше нейната истинска легенда.

К Р А Й

Снимките са от албума на МЧебуракова-Бъчварова